

PROGRAM ROZVOJA OBCE HRABKOV NA ROKY 2015 - 2022

Názov:	Program rozvoja obce Hrabkov na roky 2015 - 2022
Územné vymedzenie :	Obec Hrabkov , kód okresu: 707 , kód obce: 524476
Územný plán obce schválený:	Nie
Dátum schválenia PRO:	11.03.2016
Dátum platnosti:	11.03.2016 – 31.12.2022
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	21.03.2016

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Obsah

Úvod	7
1. Analytická časť	11
1.1. Súhrnná charakteristika územia	11
1.2. Sociálna charakteristika	14
1.2.1. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku	14
1.2.2. Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity	17
1.2.3. Prirodzený prírastok- migrácia obyvateľstva	19
1.2.4. Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie	21
1.2.5. Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania	23
1.2.6. Štruktúra uchádzačov o zamestnanie	24
1.2.7. Domový a bytový fond	26
1.3. Ekonomická charakteristika	27
1.3.1. Technická infraštruktúra a priemysel	27
1.3.2. Doprava	32
1.3.3. Kultúrnohistorické hodnoty územia	34
1.3.4. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	41
1.3.5. Vzdelávanie a školstvo	42
1.3.6. Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne	42
1.3.7. Hospodárenie obce	44
1.4. Environmentálna charakteristika	47
1.4.1. Geomorfologické a geologické pomery	47
1.4.2. Hydrologické pomery	48
1.4.3. Klimatické pomery	51
1.4.4. Pedologické podmienky	51
1.4.5. Charakteristika biotického komplexu	53
1.4.6. Chránené územia prírody	56
1.4.7. Odpadové hospodárstvo	59
1.5. Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK	60
1.5.1. Charakteristika PSK	60
1.5.2. Súlad PRO Hrabkov s PHSR Prešovského samosprávneho kraja	62
1.6. SWOT analýza	66
2. Strategická časť	76
3. Programová časť	81
4. Realizačná časť	84

4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	84
4.2. Komunikačná stratégia	85
4.3. Monitorovanie a hodnotenie.....	85
4.4. Akčný plán.....	87
5. Finančná časť.....	90
Záver.....	100
Zoznam príloh	102

Zoznam tabuliek

Tab. 1 Základná charakteristika obce Hrabkov.....	11
Tab. 2 Spádovosť obce.....	12
Tab. 3 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v rokoch 2010-2014	15
Tab. 4 Obyvateľstvo obce Hrabkov podľa vekových skupín v rokoch 2010-2014.....	16
Tab. 5 Obyvateľstvo obce Hrabkov podľa vekových skupín a pohlavia v rokoch 2010-2014 ..	17
Tab. 6 Obyvateľstvo obce Hrabkov podľa ekonomickej aktivity 2010-2014.....	18
Tab. 7 Prirodzený prírastok obyvateľstva obce Hrabkov 2010-2014	19
Tab. 8 Národnostná štruktúra obyvateľov obce Hrabkov	21
Tab. 9 Vierovyznanie obyvateľov v obci Hrabkov.....	22
Tab. 10 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov obce Hrabkov.....	23
Tab. 11 Počet uchádzačov o zamestnanie na roky 2010-2014 v okrese Prešov	24
Tab. 12 Počet uchádzačov o zamestnanie na roky 2010-2014 v okrese Prešov	25
Tab. 13 Miera evidovanej nezamestnanosti (%) v okrese Prešov za roky 2010-2014	25
Tab. 14 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Hrabkov v rokoch 2010-2014	25
Tab. 15 Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody	26
Tab. 16 Byty podľa počtu obytných miestností.....	26
Tab. 17 Byty podľa obdobia výstavby.....	27
Tab. 18 Živočíšna výroba PD Branisko	31
Tab. 19 Prehľad organizácií v obci Hrabkov	35
Tab. 20 Prehľad právnických osôb (PO) v obci Hrabkov.....	43
Tab. 21 Prehľad fyzických osôb (FO)- podnikateľov v obci Hrabkov	43
Tab. 22 Príjmy rozpočtu obce Hrabkov (v eur).....	45
Tab. 23 Výdavky rozpočtu obce Hrabkov (v eur).....	46
Tab. 24 Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 v eur	47
Tab. 25 Rozdelenie pôdneho fondu obce Hrabkov v roku 2014	52
Tab. 26 Štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd v okrese Prešov.....	52
Tab. 27 Zoznam území európskeho významu v okrese Prešov	58
Tab. 28 Frekvencia zberu odpadu v obci Hrabkov	59
Tab. 29 SWOT analýza ekonomickej oblasti a technická infraštruktúra obce Hrabkov	66
Tab. 30 SWOT analýza environmentálnej oblasti v obci Hrabkov.....	69
Tab. 31 SWOT analýza sociálnej oblasti a občianskej vybavenosti v obci Hrabkov	70

Tab. 32 Zhodnotenie PHSR 2004 – 2015	72
Tab. 33 Prehľad investičných aktivít v obci	74
Tab. 34 Prehľad programov na roky 2014 – 2020	76
Tab. 35 Prehľad strategických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti	78
Tab. 36 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti.....	79
Tab. 37 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti.....	80
Tab. 38 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí.....	81
Tab. 39 Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov	82
Tab. 40 Plán hodnotenia a monitorovania PRO	87
Tab. 41 Akčný plán obce Hrabkov	88
Tab. 42 Finančný rámec pre realizáciu PRO Hrabkov.....	91
Tab. 43 Model viaczdrojového financovania.....	96
Tab. 44 Schválenie PRO Hrabkov.....	100

Zoznam grafov

Graf 1 Počet obyvateľov v obci Hrabkov	15
Graf 2 Zloženie obyvateľstva podľa veku spolu v roku 2014.....	16
Graf 3 Obyvatelia obce Hrabkov podľa ekonomickej aktivity	19
Graf 4 Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľstva.....	20
Graf 5 Migračné saldo obyvateľov obce Hrabkov	20
Graf 6 Národnostné zloženie obyvateľstva	22
Graf 7 Vzdelanostná štruktúra.....	23
Graf 8 Prehľad PO a FO v obci Hrabkov za rok 2014	43
Graf 9 Prehľad pôdneho fondu v obci Hrabkov.....	52

Zoznam obrázkov

Obr. 1 Hrabkov v jeho podobách.....	10
Obr. 2 Mapa obce Hrabkov	12
Obr. 3 Letecký pohľad na obec Hrabkov	13
Obr. 4 Erb obce Obr. 5 Vlajka obce Obr. 6 Pečať obce	14
Obr. 7 Mons. Vladimír Stahovec.....	35

Obr. 8 Pohľad na futbalové ihrisko a viacúčelové ihrisko s umelou trávou	37
Obr. 9 Kostol sv. Šimona a Júdu v obci Hrabkov	41
Obr. 10 Pohľad na budovu ZŠ a MŠ	42
Obr. 11 Budova obecného úradu a hasičskej zbrojnice v obci Hrabkov	44
Obr. 12 Pohľad do obce Hrabkov	48
Obr. 13 Pohľad na vyčistený potok Križovianka	49
Obr. 14 Mapa SR s vyznačeným územím PSK.....	60

Úvod

Program rozvoja obce (ďalej „PRO“) Hrabkov je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku Prešovský samosprávny kraj, na území ktorej sa obec Hrabkov nachádza.

Povinnosť obce vypracovať PRO vyplýva zo zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec **pri uplatnení partnerstva**.

Partnerstvo je forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí zabezpečujú hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj alebo územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj.

Sociálno-ekonomickí partneri sú subjekty verejnej správy, podnikatelia a mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Základné princípy tvorby PRO:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových politikách - oblastiach,
- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia,
- je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

Cieľom spracovania PRO je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a na perspektívy obce v oblasti hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja, stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce. Zmyslom procesu tvorby PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia a kultúrneho dedičstva. Existenciou PRO obec Hrabkov zvýši svoje šance získať finančnú podporu zo štrukturálnych fondov na realizáciu projektov, keďže musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje svojím PRO.

Program rozvoja obce Hrabkov sa skladá z úvodného zhrnutia celého materiálu, analytickej časti, ktorá obsahuje vonkajšiu a vnútornú analýzu obce a SWOT analýzu v prioritných oblastiach rozvoja zahŕňajúcu silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby. Ďalej obsahuje

strategickú časť, ktorá zahŕňa víziu obce, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna a environmentálna). Programová časť dokumentu obsahuje zoznam opatrení a aktivít a podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu s ustanovením merateľných ukazovateľov a časový a vecný harmonogram formou akčných plánov. Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PRO. Záver obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO. Program rozvoja obce Hrabkov na roky 2015 - 2022 je základným strategickým dokumentom, ktorý sa rozhodla obec vypracovať z dôvodu zabezpečenia koncepčného rozvoja obce, ako aj na zlepšenie a zefektívnenie rozhodovania miestnej samosprávy, a je neoddeliteľnou súčasťou pre možnosť čerpania prostriedkov z Európskej únie.

PRO Hrabkov rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“ – § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA.

Tento dokument je otvorený, je teda možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce. Jeho tvorba umožní občanom aktívne sa zapojiť do diania v obci prostredníctvom účasti vo všetkých fázach procesu plánovania rozvoja obce. PRO Hrabkov na roky 2015 – 2022 bol spracovaný v súlade miestnymi, regionálnymi, národnými i európskymi koncepčnými a strategickými dokumentmi.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

PHSR obce Hrabkov 2004 - 2014

Kronika obce Hrabkov

Programový rozpočet obce Hrabkov

Záverečný účet obce Hrabkov

Register obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) – vydané rozhodnutie 5/2010

Web stránka obce Hrabkov (www.hrabkov.ocu.sk)

Diplomová práca Komplexná geografická charakteristika obce Hrabkov – Dagmar Fottová

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK 2008 - 2015

Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 - 2015

Územný plán VÚC PSK

Regionálna inovačná stratégia PSK 2005-2008

Výročná správa PSK za konsolidovaný celok za rok 2013

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (2014)

Partnerská dohoda SR na roky 2014 - 2020

Stratégia Európa 2020

Program rozvoja vidieka 2014 - 2020

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja

Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2011

Na národnej a nadnárodnej (európskej) úrovni boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku. PRO Hrabkov tiež vychádza zo stratégie Európa 2020, ktorej cieľmi sú inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Vzhľadom na deficit vlastných investičných zdrojov je PRO Hrabkov na roky 2015 - 2022 je prepojený so sektorovými operačnými programami vypracovanými na základe Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 (pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov EŠIF a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020), ako aj s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 a Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR.

Možnosť čerpania finančných prostriedkov majú obce a mestá na Slovensku aj z týchto šiestich základných operačných programov v r. 2014 - 2020:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Výskum a inovácie (OP Val)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)

Podľa samotného režimu sa budú riadiť programy, ktoré sú implementované na základe špecifických usmernení Európskej komisie a to:

- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 (PRV)
- Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2014 – 2020

Obr. 1 Hrabkov v jeho podobách

Zdroj: OcÚ Hrabkov

1. Analytická časť

Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Pri spracovaní analytickej časti PRO Hrabkov na roky 2015 - 2022 bola použitá metodika zberu informácií získaných z portálu ŠÚ SR (DATAcube, STATdat, Slovstat), Infostat, z portálu ministerstva spravodlivosti SR, z portálu štátnej ochrany prírody, od občanov obce Hrabkov prostredníctvom dotazníkov a dostupných informácií z web stránky obce Hrabkov a od starostu obce Hrabkov. Analýza obsahuje okrem tabuľkovej a grafickej časti aj časť textovú, ktorá popisuje a vysvetľuje výsledky analýzy.

1.1. Súhrnná charakteristika územia

Tab. 1 Základná charakteristika obce Hrabkov

Ukazovateľ	Hodnota
Kód obce	524476
Názov okresu	Prešov
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PŠČ	08233
Telefónne smerové číslo	051
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1330
Nadmorská výška obce - mesta v m	446
Celková výmera územia obce [m ²]	16 845 973
Hustota obyvateľstva na km ²	42,72

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Obr. 2 Mapa obce Hrabkov

Zdroj: www.googlemaps.sk

Tab. 2 Spádovosť obce

Ukazovateľ	Hodnota
Sídlo matričného úradu	Chminianska Nová Ves
Sídlo pracoviska daňového úradu	Prešov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Chminianska Nová Ves
Sídlo Okresného súdu	Prešov
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Prešov
Sídlo pracoviska okresného úradu	Prešov
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov

Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí
a rodiny Prešov

Zdroj: <http://naseobce.sk>

Kataster Hrabkova susedí s katastrálnym územím obcí Ovčie, Chminianske Jakubovany, Križovany, Žipov, Klenov s katastrálnym územím obcí gelnického okrasku a to Margecany a Kluknava. Maximálne rozpätie dĺžky katastra v smere juh – sever je 5,5 km, jeho šírka je na juhu 2 km, na severe 2,5 km a v centrálnej časti 4,8 km. Intravilán obce sa nachádza v centrálnej časti katastrálneho územia na prístupovej ceste III. triedy. Od okresného mesta je stred intravilánu vzdialený 25 km, od mesta Krompachy 19 km a od obce Široké 9 km. Hrabkov je sídlo miestneho významu. Kataster má zaujímavú fyzickogeografickú polohu. Leží na hranici subprovincií Vonkajších a Vnútorých Západných Karpát, v oblastiach Podhôrno – magurskej a Slovenského rudohoria.

Obr. 3 Letecký pohľad na obec Hrabkov

Zdroj: OcÚ Hrabkov

V súčasnosti (k 31.12.2014) žije v obci 698 obyvateľov.

Symboly obce Hrabkov

Erb obce- v modrom štíte je strieborný obrátený lemeš, sprevádzaný v pravom bočnom mieste štítu zlatou striebrostredou a striebrokalíšnou ružičkou, vľavo zlatý, zo zelenej, uprostred preliačenej pažite vyrastajúci listnatý strom - hrab. (Zdroj: heraldický register)

Vlajka obce- pozostáva zo šiestich zvislých pruhov vo farbách žltej-bielej, žltej-modrej a zelenej-modrej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvoma zastrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce- na pečati s kruhopisom SIGIL.POS.HRAPKO 1786 (PEČAŤ OBCE HRABKOV 1786) je vyobrazený na pažiti strom, vedľa neho lemeš a ružička. (Zdroj: Výročná správa obce Hrabkov za konsolidovaný celok za rok 2013) Symboly obce Hrabkov sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou HR SR: H- 148/2002 a schválené uznesením č.44/2002 Obecného zastupiteľstva zo dňa 06.06.2002.

Obr. 4 Erb obce

Obr. 5 Vlajka obce

Obr. 6 Pečať obce

Zdroj: OcÚ Hrabkov

1.2. Sociálna charakteristika

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Obec Hrabkov s celkovým počtom obyvateľov 698 (k 31.12.2014) sa zaraďuje do veľkostnej skupiny obcí s počtom obyvateľov od 500 do 999. Celková výmera územia obce predstavuje 16 845 973 m². Na území obce bola k 31.12.2014 celková hustota osídlenia 41,17 obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v Prešovskom kraji je 91,32 obyvateľov na km² a v okrese Prešov je 183,62 obyvateľov na km².

1.2.1. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je zobrazený v nasledujúcich tabuľkách a grafoch. Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na území je uvádzaný k 31.12.2014.

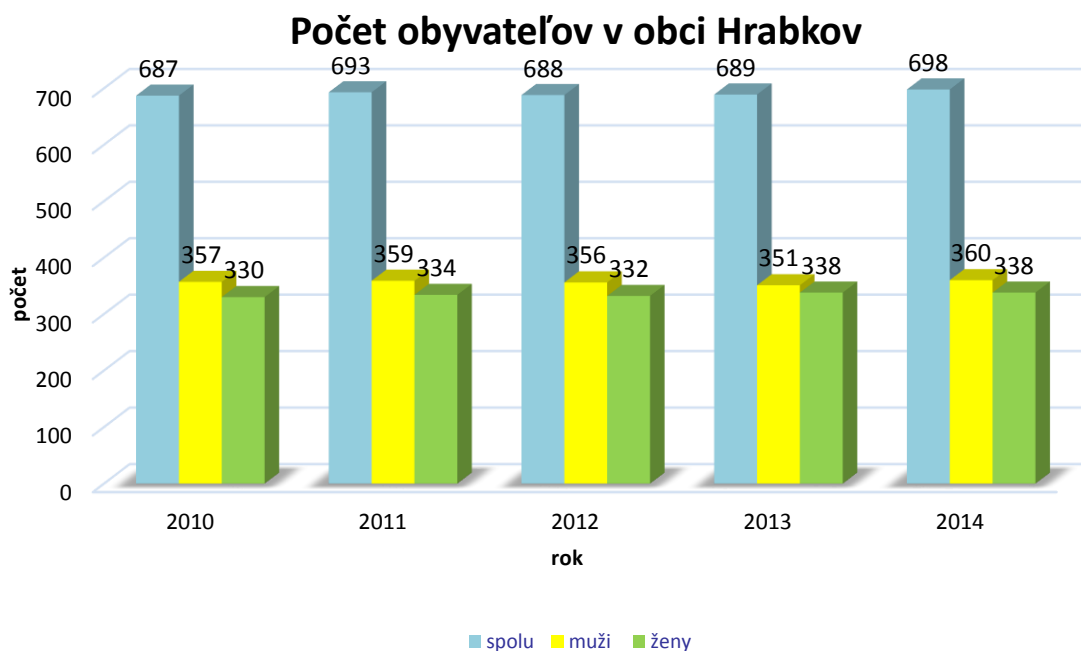
Tab. 3 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v rokoch 2010-2014

Rok	Spolu	Muži	Ženy
2010	687	357	330
2011	693	359	334
2012	688	356	332
2013	689	351	338
2014	698	360	338

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Vývoj počtu obyvateľov obce Hrabkov má počas 5 rokov v podstate stagnujúcu tendenciu. Kým v roku 2010 predstavoval počet obyvateľov 687, v roku 2011 ich počet stúpol iba na 693. Počas rokov 2012-2013 nastal mierny pokles, ale v roku 2014 môžeme konštatovať nárast počtu obyvateľov o 9 obyvateľov oproti predošlému roku. Vývoj počtu obyvateľov znázorňuje graf č. 1. Podľa doterajšieho vývoja počtu obyvateľov je predpoklad, že v uvedenom trende bude obec pokračovať aj v nasledujúcich rokoch. Jednou z plánovaných aktivít obce je zrealizovať vybudovanie inžinierskych sietí v oblasti Sosničky, čím vzniká predpoklad na zvýšený počet obyvateľov v obci, z dôvodu vytvorenia podmienok na výstavbu rodinných domov.

Graf 1 Počet obyvateľov v obci Hrabkov

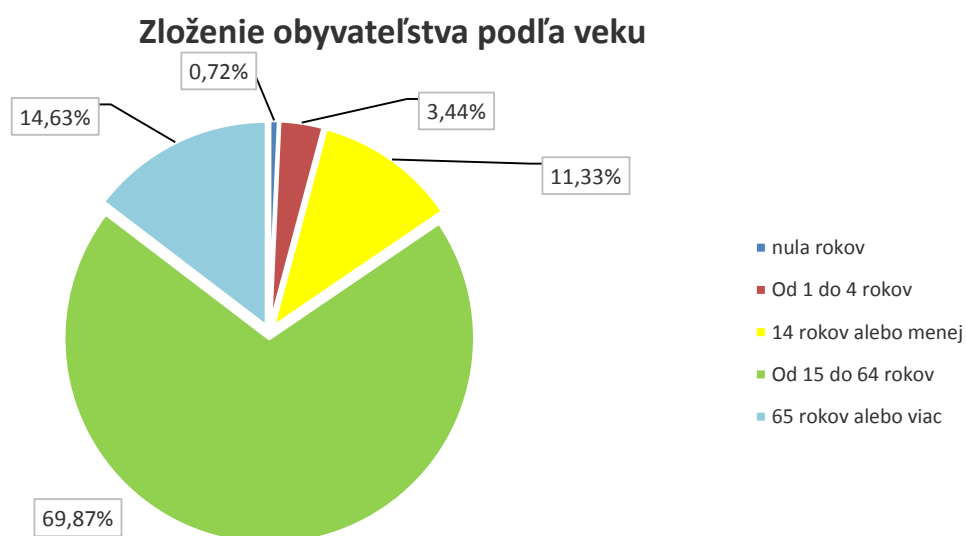
Tab. 4 Obyvateľstvo obce Hrabkov podľa vekových skupín v rokoch 2010-2014

Vekové skupiny	Roky				
	2010	2011	2012	2013	2014
Nula rokov	4	8	2	11	5
Od 1 do 4 rokov	21	23	26	20	24
14 rokov alebo menej	72	73	70	75	79
Od 15 do 64 rokov	489	490	482	485	487
65 rokov alebo viac	126	130	136	129	132

Zdroj: ŠÚ SR Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.2014

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že počet detí v kategórii nula rokov mal počas 5 rokov aj stúpajúcu aj klesajúcu tendenciu. V roku 2010 hovoríme o počte 4, no v roku 2011 to už bolo dvakrát viac. V roku 2012 nastal výrazný pokles, v roku 2013 zase výrazný nárast. V roku 2014 nastal pokles. Podobne boli na tom aj kategória od 1 do 4 rokov a kategória 14 rokov alebo menej, kde môžeme taktiež pozorovať spočiatku stúpajúcu a následne klesajúcu tendenciu. Najpočetnejšou (69,87%) vekovou skupinou sú obyvatelia od 15 do 64 rokov, ktorá mala počas piatich sledovaných rokov v obci Hrabkov podobné vývojové tendencie ako predošlé vekové skupiny, môžeme zaznamenať stúpanie aj pokles. Druhá najpočetnejšia skupina obyvateľstva (nad 65 rokov) vykazuje v rozmedzí rokov 2010-2012 stúpanie, v roku 2013 určitý pokles a v roku 2014 mierne stúpanie. Na základe týchto faktov sa v nasledujúcich rokoch môžeme obávať postupného starnutia obyvateľstva. Zloženie obyvateľstva podľa veku v roku 2014 zobrazuje graf č. 2.

Graf 2 Zloženie obyvateľstva podľa veku spolu v roku 2014

1.2.2. Štruktúra obyvateľstva podľa produktívnosti a ekonomickej aktivity

- **predproduktívny vek** (0 až 14 rokov)
- **produktívny vek** (15 až 64 rokov)
- **poproduktívny vek** (65 rokov a viac)

Tab. 5 Obyvateľstvo obce Hrabkov podľa vekových skupín a pohlavia v rokoch 2010-2014

Pohlavie	Vekové skupiny	Rok				
		2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	14 rokov alebo menej	72	73	70	75	79
Spolu	Od 15 do 64 rokov	489	490	482	485	487
Spolu	65 rokov alebo viac	126	130	136	129	132
Muži	14 rokov alebo menej	40	38	36	38	42
Muži	Od 15 do 64 rokov	265	270	267	266	271
Muži	65 rokov alebo viac	52	51	53	47	47
Ženy	14 rokov alebo menej	32	35	34	37	37
Ženy	Od 15 do 64 rokov	224	220	215	219	216
Ženy	65 rokov alebo viac	74	79	83	82	85

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Vekovo – pohlavná štruktúra obyvateľov v obci Hrabkov je charakteristická pre vidiecke osídlenie na Slovensku. V predproduktívnych a produktívnych vekových kategóriách v posledných troch rokoch prevláda mužská populácia, v poproduktívnych skupinách obyvateľstva dominuje zastúpenie ženskej časti populácie. Z hľadiska produktivity najvyšší podiel obyvateľstva u oboch pohlaví zaznamenávame v skupine obyvateľov v produktívnom veku (v priemere viac ako 70 % obyvateľstva). V priebehu rokov 2010 - 2014 sa počet obyvateľov v predproduktívnom veku mierne zvyšoval, takisto aj počet obyvateľov v poproduktívnom veku, ktorý má dlhodobu stúpajúci charakter. Zo štatistiky vyplýva, že obyvateľstvo obce Hrabkov starne, čo je podporené aj zvyšujúcim sa priemerným vekom obyvateľov a prognózovaným vývojom obyvateľstva do roku 2035.

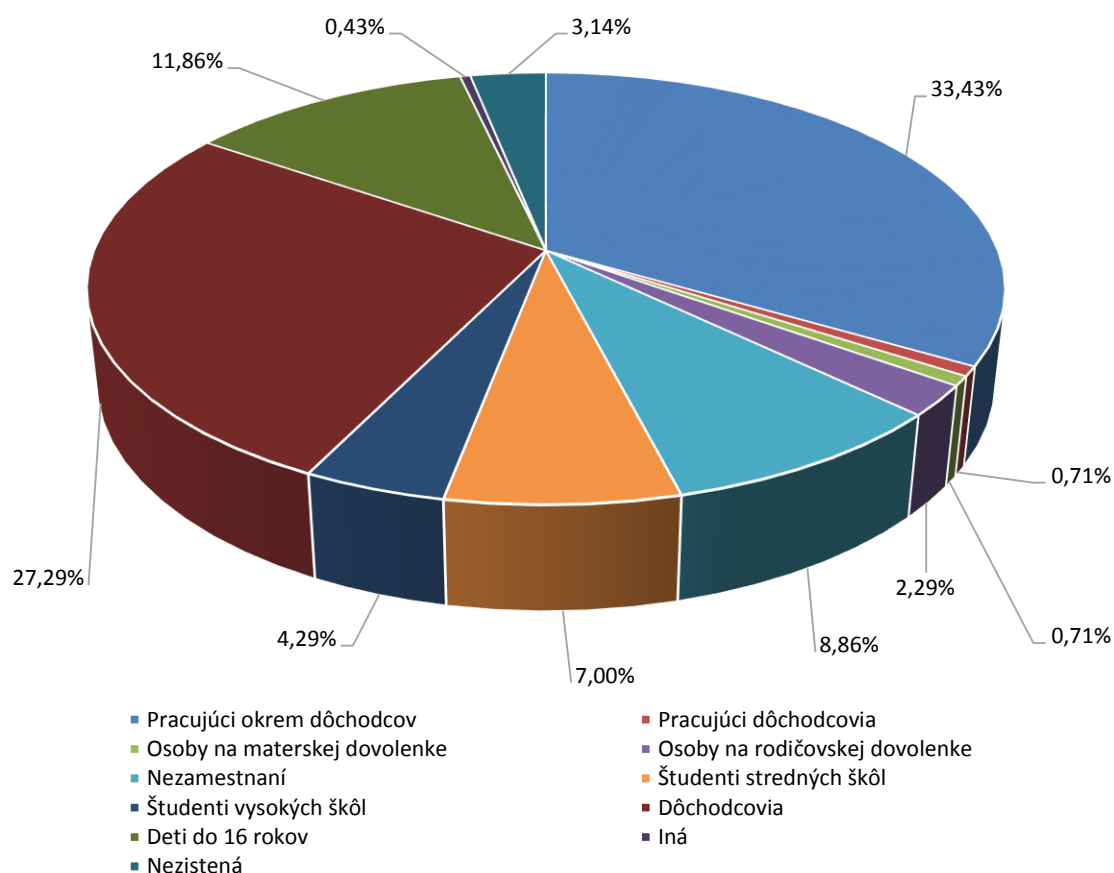
Tab. 6 Obyvateľstvo obce Hrabkov podľa ekonomickej aktivity 2010-2014

Ekonomická aktivita	Počet
Pracujúci okrem dôchodcov	234
Pracujúci dôchodcovia	5
Osoby na materskej dovolenke	5
Osoby na rodičovskej dovolenke	16
Nezamestnaní	62
Študenti stredných škôl	49
Študenti vysokých škôl	30
Dôchodcovia	191
Deti do 16 rokov	83
Iná	3
Nezistená	22
Z toho ekonomicky aktívni	306

Zdroj: SODB 2011

Z celkového počtu 698 obyvateľov obce Hrabkov, ktorý je aktuálny na základe sčítania obyvateľstva v roku 2011 je ekonomicky aktívnych 306 obyvateľov, čo predstavuje okolo 43,8%. Ak porovnáme tento údaj s podielom EAO v príslušnom VÚC PSK, kde predstavuje 46,1 %, dôjdeme k záveru, že v obci Hrabkov je o 2,3% menej EAO. V porovnaní s celoslovenským podielom EAO (48,7 %), je to o 4,9 % menej. K ekonomicky neaktívnym patria v najvyššom počte dôchodcovia, ktorí tvoria 27,4 %. Medzi neproduktívnych patria aj nezamestnaní, ktorí tvoria 8,9 % z celkového počtu obyvateľov obce Hrabkov.

Graf 3 Obyvatelia obce Hrabkov podľa ekonomickej aktivity

1.2.3. Prirodzený prírastok- migrácia obyvateľstva

Tab. 7 Prirodzený prírastok obyvateľstva obce Hrabkov 2010-2014

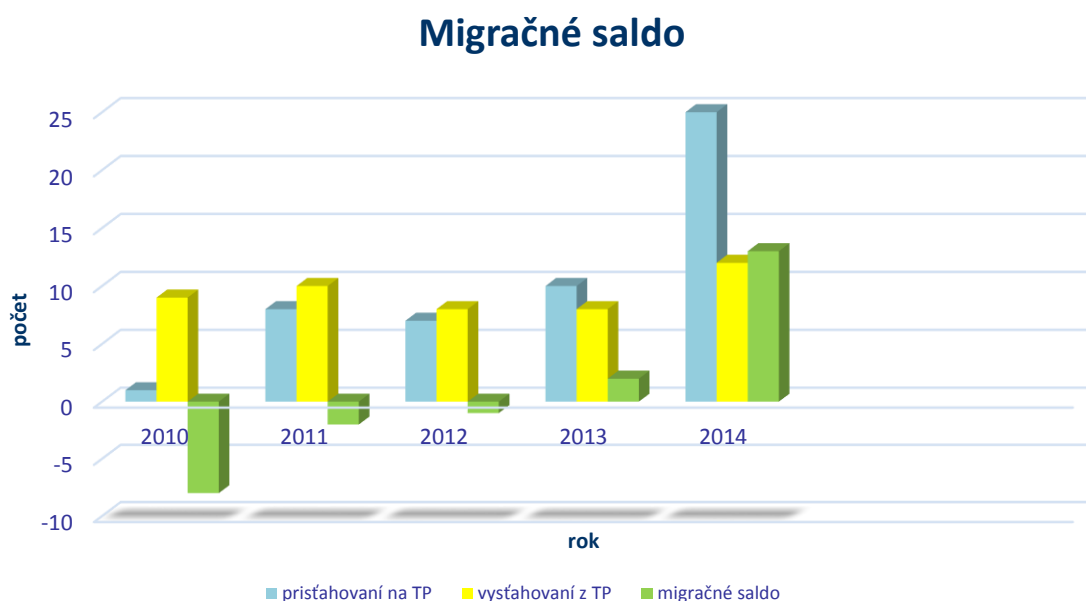
Obyvateľstvo	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	4	8	2	12	5
Zomretí	7	9	6	13	9
Prirodzený prírastok obyvateľstva	-3	-1	-4	-1	-4
Priťahovaní na trvalý pobyt	1	8	7	10	25
Vystáňovaní z trvalého pobytu	9	10	8	8	12
Migračné saldo	-8	-2	-1	2	13
Celkový prírastok obyvateľstva	-11	-3	-5	1	9

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Graf 4 Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľstva

Graf 5 Migračné saldo obyvateľov obce Hrabkov

Z hľadiska pôrodnosti a úmrtnosti dosahovali počas piatich sledovaných rokov hodnoty prirodzeného prírastku záporné hodnoty. V roku 2013 boli zaznamenané vysoké počty zomrelých obyvateľov a zároveň narodených detí v porovnaní s predošlými rokmi. Jedným z najcitlivejších indikátorov sociálnoekonomického rozvoja je migrácia obyvateľstva. Imigrácia, resp. emigrácia miestnych obyvateľov je vonkajším signálom akýchkoľvek pozitívnych, ako aj negatívnych podnetov a zmien. S výnimkou rokov 2013 a 2014 dosahuje migračné saldo

záporné hodnoty. Záporné migračné saldo môže byť spôsobené najmä odchodom mladých ľudí za prácou a lepšími podmienkami pre život. Vývoj migračného salda v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj celkový pohyb obyvateľov v obci Hrabkov. Čo sa týka kategórie prisťahovaných obyvateľov na trvalý pobyt do obce Hrabkov, najviac ich bolo v roku 2014 až 25 obyvateľov. Zároveň sa v tomto roku až 12 obyvateľov vysťahovalo z trvalého pobytu. Vývoj migrácie na Slovensku bude vo veľkej miere závisieť od priebehu integračných procesov v Európe a od migračnej situácie vo svete. Predpokladá sa, že migračné saldo Slovenskej republiky v budúcnosti ovplyvní hlavne skupina obyvateľov (občanov SR), ktorí budú hľadať uplatnenie vo vyspelých krajinách a skupina prisťahovalcov z rozvojových krajín. Dá sa predpokladať, že čím bude na Slovensku priaznivejšia situácia, čím bude vyššia životná úroveň, tým menej obyvateľov bude odchádzať, a tým viac cudzincov bude mať záujem prisťahovať sa. (Zdroj: ŠÚ SR 2015)

1.2.4. Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie

V obci Hrabkov žijú prevažne obyvatelia slovenskej národnosti a katolíckeho vierovyznania.

Tab. 8 Národnostná štruktúra obyvateľov obce Hrabkov

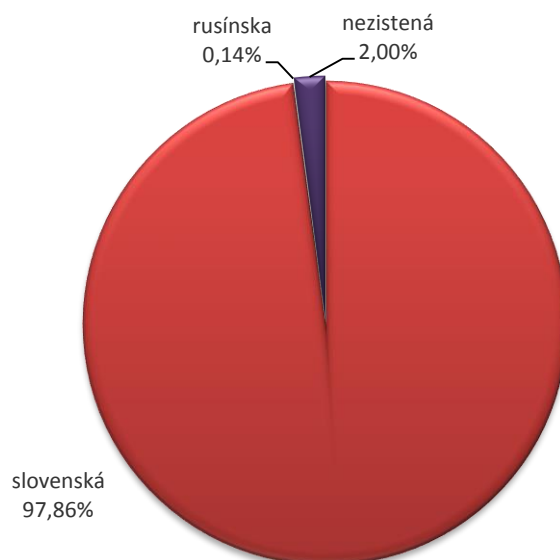
Národnosť	Počet obyvateľov
Slovenská	685
Rusínska	1
Nezistená	14
Spolu	700

Zdroj: SODB 2011 tab. 115 Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti

Národnostne možno považovať obec Hrabkov za etnicky vyrovnanú. Podľa posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, tvorí podiel slovenskej národnosti 98 % obyvateľov obce, k rusínskej národnosti sa hlási jeden obyvateľ, nezistená tvorí 2 %.

Graf 6 Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnostné zloženie obyvateľstva

Tab. 9 Vierovyznanie obyvateľov v obci Hrabkov

Vierovyznanie	Počet obyvateľov
Rímskokatolícka cirkev	669
Gréckokatolícka cirkev	4
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1
Bez vyznania	5
Nezistené	21

Zdroj: SODB 2011

Obec Hrabkov je nábožensky homogénnym územím so silným zastúpením rímskokatolíckej cirkvi 95 % obyvateľstva. Okrem nej majú v obci zastúpenie aj 2 iné cirkvi a náboženské vyznania. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia hlásiaci sa ku gréckokatolíckej cirkvi s podielom niečo cez 1 % obyvateľov. K evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa hlási jeden obyvateľ. Bez vyznania je 1 % a 3 % je nezistené. V obci sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Šimona a Júdu, ktorý patrí pod farnosť Krížovany.

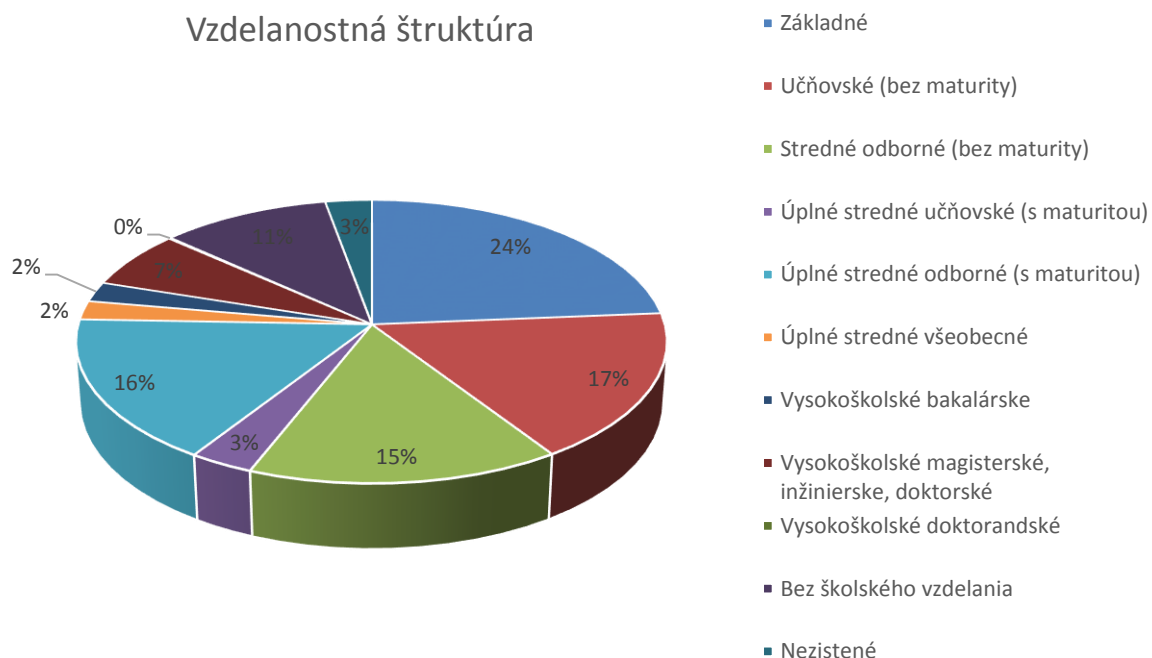
1.2.5. Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Tab. 10 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov obce Hrabkov

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet
Základné	166
Učňovské (bez maturity)	119
Stredné odborné (bez maturity)	107
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	22
Úplné stredné odborné (s maturitou)	115
Úplné stredné všeobecné	15
Vysokoškolské bakalárske	16
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	46
Vysokoškolské doktorandské	1
Bez školského vzdelania	73
Nezistené	20

Zdroj: SODB 2011

Graf 7 Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Hrabkov odráža vidiecky charakter tohto územia. Je dôležitou charakteristikou z hľadiska rozvoja trhu práce a ekonomickej štruktúry

obce. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov je v porovnaní s obcami v regióne, ako aj s celoslovenským priemerom relatívne priaznivá.

Obyvateľstvo obce Hrabkov má v najvyššej miere dosiahnuté základné vzdelanie (24 % obyvateľov). Na druhej priečke so 17 % majú ukončené učňovské vzdelanie (bez maturity) a o 1% obyvateľstva menej, čiže 16 %, má ukončené úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou. Až 11 % obyvateľov obce Hrabkov je bez vzdelania. Vysokoškolské vzdelanie (všetkých stupňov spolu) má ukončené 7 % obyvateľov obce.

1.2.6. Štruktúra uchádzačov o zamestnanie

Trh práce

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je práca. S trhom práce súvisia takmer všetky výkyvy vo vývoji počtu obyvateľov a domov v obci. V obci sa nachádza hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva PD Branisko, kde je sústredená živočíšna aj rastlinná výroba, bitúnok a predajňa mäsa a potravín. Mesto Prešov a jeho okolie poskytuje pre obyvateľov obce Hrabkov možnosť zamestnať sa.

Tab. 11 Počet uchádzačov o zamestnanie na roky 2010-2014 v okrese Prešov

Pohlavie	Roky				
	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	2646	2672	3389	2827	2526
Muži	1611	1695	2117	1785	1620
Ženy	1035	977	1272	1042	906

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Z údajov uvedených v tabuľke vyplýva, že v okrese Prešov bol v rokoch 2010-2012 zaznamenaný nárast počtu uchádzačov o zamestnanie. Od roku 2012-2014 bol evidovaný zase pokles uchádzačov o zamestnanie v okrese Prešov. Klesajúca tendencia môže byť spôsobená viacerými faktormi, migráciou pracovnej sily, počtom študentov, skladbou podnikateľského prostredia, odchodom do zahraničia.

V nasledujúcej tabuľke uvedený počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Prešov s ohľadom na vekové skupiny.

Tab. 12 Počet uchádzačov o zamestnanie na roky 2010-2014 v okrese Prešov

Pohlavie	Vekové skupiny				
	15-24	25-34	35-49	50 a viac	Spolu
Spolu	2646	3557	4739	3311	14253
Muži	1611	2116	2406	1889	8022
Ženy	1035	1441	2333	1422	6231

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Najväčšie zastúpenie z celkového počtu nezamestnaných v okrese Prešov v roku 2014 predstavovali uchádzači o zamestnanie vo veku od 35 – 49 rokov, a čo sa týka pohlavia v tejto vekovej skupine prevládali muži. V tejto súvislosti je potrebné poukázať, že aj v ostatných vekových skupinách, čo sa týka počtu uchádzačov o zamestnanie prevládali muži.

Tab. 13 Miera evidovanej nezamestnanosti (%) v okrese Prešov za roky 2010-2014

Pohlavie	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	16,60	17,16	18,75	16,88	14,84
Muži	16,59	17,58	19,47	17,02	15,13
Ženy	16,61	16,64	17,87	16,71	14,47

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Z pohľadu evidovanej miery nezamestnanosti v okrese Prešov v roku 2012 s údajom 18,75 % zaznamenali najvyššiu nezamestnanosť za posledných päť rokov. Najnižšia nezamestnanosť v okrese Prešov počas posledných piatich rokov bola v roku 2014 a predstavovala 14,84 %. Po roku 2012 mala miera nezamestnanosti klesajúcu tendenciu. Zaujímavé je, že v sledovanom období bolo v jednotlivých rokoch nezamestnaných viac mužov ako žien.

Tab. 14 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Hrabkov v rokoch 2010-2014

Rok	Spolu počet
2010	52
2011	56
2012	59
2013	71
2014	48

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Najmenej evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Hrabkov bolo v roku 2014 a najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Hrabkov bol v roku 2013. V roku 2014 počet evidovaných nezamestnaných v obci Hrabkov tvorilo 6,88 % z celkového počtu obyvateľov obce Hrabkov. V porovnaní s nezamestnanosťou v okrese Prešov za rok 2014, kde miera evidovanej nezamestnanosti predstavovala 14,84 % a celkovo za Prešovský kraj 17,45 %, môžeme konštatovať, že situácia v obci Hrabkov je priaznivá.

1.2.7. Domový a bytový fond

Zatiaľ čo bývanie ako také je jednou z najdôležitejších ľudských potrieb, úroveň bývania už poukazuje na mieru rozvinutosti daného územia a životnej úrovne obyvateľstva.

Charakteristika bytového fondu Hrabkova je pomerne dobrá. Takmer všetky byty sú obývané vlastníkom daného bytu (179 zo 186), pričom až takmer 98 % bytov je pripojených na verejný vodovod (176 zo 186). Najviac bytov má 3 obytné miestnosti (55 zo 186), 4 obytné miestnosti má 45 bytov. Menej priaznivá je veková štruktúra bytov, keďže viac ako polovica z nich bola postavená v povojnovom období do roku 1990. Navyše, až 76 % bytov, ktorých vek je známy, má viac ako 25 rokov.

Tab. 15 Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody

	Byty obývané vlastníkom	Družstevné byty	Byty v nájme	Iná forma vlastníctva bytu	Nezistené
V obytnej jednotke je tečúca voda	172	0	3	0	1
V obytnej jednotke nie je tečúca voda	1	0	0	0	0
Nezistené	6	0	0	1	2
Byty spolu	179	0	3	1	3

Zdroj: SODB 2011

Tab. 16 Byty podľa počtu obytných miestností

Počet obytných miestností (Spolu)	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 obytných miestností	Nezistené
186	7	14	55	45	33	0

Zdroj: SODB 2011

Tab. 17 Byty podľa obdobia výstavby

	pred r.1919	1919 - 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2011	Nezistené	Spolu
Počet bytov	2	13	139	19	5	43	221

Zdroj: SODB 2011

1.3. Ekonomická charakteristika

Medzi základné ukazovatele, ktoré poukazujú na vyspelosť hospodárstva a sú relevantné k informáciám pre sociálno-ekonomický prehľad, patrí vytvorený hrubý domáci produkt (HDP). Prešovský kraj v ekonomickej výkonnosti a v príjmoch obyvateľstva zaostáva v hospodárskom rozvoji za úrovňou Slovenskej republiky. Na tvorbe celoštátneho hrubého domáceho produktu (HDP) sa Prešovský kraj podieľa objemom 9 %, čo predstavuje najmenší podiel zo všetkých ôsmich krajov Slovenska. Regionálny HDP postupne rastie, ale napriek tomu patrí stále k podpriemerným v rámci EÚ.

1.3.1. Technická infraštruktúra a priemysel

Zásobovanie vodou

V roku 1969 sa začalo s výstavbou miestneho celoobecného vodovodu zo žriedla „Tri studne“. Napojený bol hlavný ťah po hlavnej ulici smerom na dolný koniec obce a tiež bočné ulice. V roku 1983 sa zahájila stavba vodovodu. Tento bol ukončený len v hlavných uličných rozvodoch, bez domových pripojení. V roku 2003 sa úplnou rekonštrukciou obnovil a rozšíril o úseky pre novú výstavu v obci. (Zdroj: Kronika obce Hrabkov) Každý subjekt v obci má svoje vlastné meranie spotreby vody. V súčasnosti prevádzkovateľom je Východoslovenská vodárenská spoločnosť (VVS, a. s.) Košice, závod Prešov. Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov predstavoval ku koncu roka 2013 v Prešovskom kraji podiel 79,5 %. (Zdroj: ŠU SR 2015)

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec v súčasnosti nemá funkčnú kanalizáciu. V roku 2004 sa začalo s prípravou projektovej dokumentácie. V ostatných rokoch výstavba kanalizácia stagnuje z dôvodu nedostatku

finančných prostriedkov na jej realizáciu, napriek tomu v rokoch 2007 - 2014 bolo na výstavbu kanalizácie preinvestovaných 392 544,31 Eur z toho 358 354,80 Eur bolo poskytnutých MŽP SR. Kanalizácia má byť napojená na ČOV v obci Krížovany. (Zdroj: Kronika obce Hrabkov)

Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť predstavoval v roku 2013 v Prešovskom kraji 63,9%. Čo sa týka budovania kanalizácie v tomto kraji nastal výrazný posun, nakoľko v roku 2009 predstavoval podiel obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť len 56,0 %. (Zdroj: ŠÚ SR)

Dotazníkovým prieskumom bolo zistené, že kanalizácia je prioritou väčšiny občanov a jej absenciu považujú za najväčší nedostatok.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Hrabkov bola elektrifikovaná v roku 1949. V roku 1980 prebehla výstavba novej trafostanice pre dolný koniec obce. Domácnosti sú napojené na jestvujúci systém verejnej elektrickej NN siete v obci a sú individuálne zmluvne viazané rôznymi dodávateľmi elektrickej energie, ktorí sú na trhu. V obci sa nachádzajú tri distribučné trafostanice v správe a majetku Východoslovenská distribučná, a.s. Košice a to:

- trafostanica pri dome č. 241
- trafostanica pri dome č. 86
- trafostanica pri dome č. 206

Cieľom obce je dosiahnutie čo najnižšej ceny elektrickej energie na trhu prostredníctvom nákupu na burze, resp. verejnou súťažou, keďže od roku 2008 je elektrická energia voľne obchodovateľnou komoditou. Elektrickú energiu pre obecný úrad v Hrabkove dodáva firma VSE, a.s., Mlynská 31, 040 01 Košice.

Zásobovanie zemným plynom

Obec Hrabkov je plne plynofikovaná. Zemný plyn sa využíva na varenie a vykurovanie v rodinných domoch, bytových domoch, objektoch občianskej vybavenosti, či v objektoch podnikateľských subjektov. Taktiež ako elektrická energia aj zemný plyn je voľne obchodovateľnou komoditou na trhu z čoho vyplýva, že obec sleduje vývoj cien a hľadá optimálneho dodávateľa. Dodávateľom zemného plynu pre obec Hrabkov je v súčasnosti SPP, a.s., Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie dodávok zemného plynu do domácnosti ako zdroja tepla predstavuje hlavný energetický zdroj. Zároveň je zabezpečovanie tepla v domácnostiach riešené prevažne zemným plynom. Zdroje a zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú.

Telekomunikačné a mobilné siete

Obec Hrabkov z hľadiska telefónneho rozvodu patrí do primárnej oblasti Prešov. Rozmiestnenie rozpájacísk skríň, situovanie trás jednotlivých vetiev umožňujú vyhovieť prípadným novým žiadostiam o zriadenie pevnej linky. Telefónna ústredňa sa nachádza v obci Hrabkove pri obecnom úrade. V obci je od roku 2008 zavedený bezdrôtový WIFI internet a celé územie je pokryté signálom všetkých mobilných operátorov, t. j. Orange, Slovak Telekom a O2.

Internetové pripojenie

V obci je od roku 2008 zavedený bezdrôtový WIFI internet a celé územie je pokryté signálom všetkých mobilných operátorov, t. j. Orange, Slovak Telekom a O2.

Miestny rozhlas (MR)

Obec má úplne vybudovanú sieť pre vysielanie obecného rozhlasu na celom území obce. Verejný rozhlas a verejný telefón bol v obci prvýkrát daný do užívania v roku 1996. Rozhlasová ústredňa sa nachádza na obecnom úrade.

Televízny signál (TVS)

Príjem TVS je zabezpečený prostredníctvom individuálnych TV antén z jestvujúceho televízneho vykryvača a individuálne cez satelitné vysielanie. Podľa získaných informácií je kvalita signálu uspokojivá. V návrhovom období predpokladáme rovnaký spôsob príjmu TVS. Obec má zriadenú aj vlastnú spoločnú anténu na káblovú televíziu.

Priemyselná výroba

Okres Prešov patrí z hľadiska objemu priemyselnej produkcie i zamestnanosti v rámci územia Prešovského kraja medzi významné okresy. Z hľadiska plošného rozmiestnenia

priemyselnej výroby táto je prevažne sústredená v okresnom meste. V meste Prešov je sústredená priemyselná výroba. V obci Hrabkov sa nenachádzajú žiadne priemyselné subjekty.

Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárstvo Prešovského kraja je charakterizované veľmi ťažkými výrobnými podmienkami, keďže podstatná časť územia je situovaná v podhorských a horských oblastiach. Prevažná časť územia spadá do flyšovej oblasti s priemernou ročnou teplotou 5 – 6 °C a ročným úhrnom zrážok 700 – 900 mm. Najdôležitejším činiteľom pre poľnohospodársku produkciu je podiel ornej pôdy a stupeň zornenia, ktorý je hodnotou 38,9 v PSK tretí najnižší po Žilinskom a Košickom kraji.

V obci sa nachádza hospodársky dvor PD Branisko. PD Branisko má sídlo v obci Široké a prevádzkuje 4 hospodárske dvory v obciach Ovčie, Víťaz, Hrabkov a Široké. Predmetom podnikateľských aktivít je:

- výroba a predaj poľnohospodárskej produkcie
- zvaračstvo
- výroba a oprava poľnohospodárskych strojov
- kovoobrábanie
- montáž, oprava a údržba elektrických zariadení do 1000 V a bleskozvodov objektov A
- výroba rozvádzačov do 1000 V do objektov triedy A
- pomocné stavebné práce
- zemné práce
- výroba pekárenských výrobkov
- obchodný činnosť - potraviny, alko - nealko, tabak, pekárske výrobky, ovocie, zelenina, poľnohospodárske produkty, stavebný materiál, živé zvieratá
- prenájom motorových vozidiel, poľnohospodárskych strojov a zariadení
- cestná nákladná doprava
- mäsiarstvo a údenárstvo, spracovanie mäsa a výroba mäsových výrobkov a iné

Živočíšna výroba

Živočíšna výroba sa zameriava hlavne na chov hovädzieho dobytku, ošípaných a oviec. Hlavnými produktmi sú: ovčí syr, vlna hovädzie a bravčové mäso, ktoré sa dostáva do finálnej podoby na bitúnku. Významným produktom je aj mlieko, ktoré sa pasterizuje na úseku mliekárne a ako plnotučné predstavuje finálny výrobok.

Tab. 18 Živočíšna výroba PD Branisko

Zdroj: www.pdbranisko.sk

Rastlinná výroba

Poľnohospodárske družstvo Branisko má v súčasnosti 2552 ha poľnohospodárskej pôdy, z ktorej 1733 ha predstavuje orná pôda. Pestované plodiny: pšenica, jačmeň jarný, kukurica na siláž, repka olejná jarná, horčica biela, zemiaky, viacročné krmoviny, trávky na ornej pôde. V areáli dvora Hrabkov sa nachádza stará prevádzka bitúnku, ktorá pre PD zabezpečuje dodávky hovädzieho a bravčového mäsa pre maloobchodné prevádzky družstva, ako aj zásobovanie ďalších maloobchodníkov a veľkoobchodníkov kvalitným mäsom z domácej produkcie.

V priebehu roka 2014 bola jedna z ďalších prevádzkových budov zrekonštruovaná s cieľom kompletnej modernizácie technologického vybavenia mäsiarskej výroby, čím sa zároveň zabezpečí aj schopnosť zvýšenia produkcie výrobkov a zvýši produktivita výroby v oblasti spracovania mäsa. Odbytové možnosti sú vo vlastných piatich družstevných

predajniach, avšak PD zásobuje svojimi mäsovými výrobkami, mäsom, mliekom, chlebom a pečivom cca 500 odberných miest v okrese Prešov, Gelnica a Spišská Nová Ves.

Maloobchodné podnikové predajne sa nachádzajú v obciach: Široké Boržik, Široké Pekáreň, Víťaz, Ovčie a **Hrabkov**. (Zdroj: www.pdbranisko.sk)

Lesné hospodárstvo

Lesy v katastri obce Hrabkov sú zmiešané, ktorých podstatnú časť tvoria jedľa, smrek, hrab. V katastrálnom území obce sa podľa evidencie lesov Národným lesníckym centrom Zvolen, nachádzajú hospodárske lesy o výmere 332,28 ha a lesy osobitného určenia vo výmere 66,85 ha. (Zdroj: <http://gis.nlcsk.org/lgis/>) Z liečivých rastlín tam rastú, harmanček, trezálka, báza a iné. Z lesných plodín huby, borievky, jahody a iné lesné plodiny. Ovocné stromy jablká, hrušky, slivky. Živočíšstvo je veľmi rozmanité a to hlavne jelene, diviaci, srnce. Prekvitá poľovníctvo. V obci pôsobia tieto spoločnosti: Lesná spoločnosť Marušák a spol., Lesné spoločenstvo KOSIENKY- BANSKÉ, Lesná spoločnosť DOLKY, Lesná spoločnosť VYSOKÁ HORA a Poľovnícke združenie Čierna hora. Pôdy obce sú prostredne úrodné, potrebujú starostlivé obrábanie a v severozápadnej časti melioračné práce.

1.3.2. Doprava

Automobilová doprava

Katastrom obce prechádza 4,1 km dlhý úsek štátnej cesty III. triedy 3423, pričom v intraviláne obce má táto cesta dĺžku 2,76 km. Cesta je v správe spoločnosti **Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, oblasť Prešov**. Cesta v smere Prešov – Hrabkov, sa napája na cestu I. triedy I/18, ktorá je súčasťou trasy európskej cesty E50. Cesta III. triedy 3423 prechádza obcami Chminianska Nová Ves, Chmiňany, Križovany, Hrabkov, Ovčie a v obci Víťaz sa napája na cestu III. triedy 3420. (Zdroj: <https://ismcs.cdb.sk/portal/mapviewer/>)

Železničná doprava

Riešeným územím neprechádza žiadna železnica. Najbližšia železničná stanica je v meste Prešov, kde trať prechádza v smere Prešov – Kysak – Plaveč SR/PR a tvorí súčasť severno – južného smeru medzinárodného významu. V železničnom uzle Prešov sa na tuto napájajú trate regionálneho významu v smeroch na Bardejov, Vranov nad Topľou, Humenné, Snina,

Medzilaborce. Železnične prepojenie chýba v severovýchodnej časti územia, v okresoch Stropkov a Svidník. Taktiež sa železničná zastávka nachádza v obci Margecany.

Letecká doprava

Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza v Košiciach približne 55 km od obce Hrabkov. Ďalšie medzinárodné letisko Poprad – Tatry je vzdialené od Hrabkova približne 71 km.

Miestne komunikácie

Obec disponuje 2462 m miestnych komunikácií. Posledná rekonštrukcia miestnych komunikácií prebehla v roku 2009 a opravou miestnej komunikácie v úseku pod názvom za Šuľa z vlastných zdrojov obce vo výške 7 281,38 Eur. Úprava miestnych komunikácií prebieha v súlade s finančnými možnosťami obce. Využitie štrukturálnych nástrojov Európskej únie sa predpokladá aj na dobudovanie a rekonštrukciu miestnych komunikácií. Miestne komunikácie predstavujú kľúčovú infraštruktúrnú podmienku modernizácie obce a pozdvihnutia jej potenciálu

Z výsledkov dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi obce Hrabkov bolo zistené že miestne komunikácie sú nekvalitné, často sa opravujú, sú zničené, smerom do Prešova je cesta úzka a prepadajú sa krajnice, dôležitá skratka smer Margecany je rozbitá.

V obci sa nachádza 1666 m chodníkov. Chodníky boli vybudované priebežne v rokoch 1997 a 1998. V nasledujúcich rokoch prebehla výstavba chodníkov na rekonštruovanej kanalizácii na odvod dažďovej vody. V súčasnosti sú chodníky podľa občanov pretože rozbité, na niektorých miestach klesajú a sú neestetické, hrboľaté, v nebezpečných miestach chýbajú, potrebné ich opraviť alebo vymeniť za dlažby, sú nevhodné pre kočiare. Takisto využitie štrukturálnych nástrojov Európskej únie sa predpokladá aj na dobudovanie a rekonštrukciu miestnych komunikácií. Obec si je vedomá toho, že je potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií a rekonštrukcia a výstavba chodníkov a zahrnuje to aj do akčného plánu.

1.3.3. Kultúrnohistorické hodnoty územia

História obce Hrabkov

Obec Hrabkov leží v juhozápadnej časti Šarišskej vrchoviny, v hornej časti údolia rieky Križovianky, vo výške okolo 465 m n. m. Povrch chotára tvorí centrálnokarpatský flyš, na masívnej hornatine kryštálicko – druhotné horniny. V katastri sú lesné hnedé, miestami, kyslé pôdy. Okolie tvoria bukové a smrekové lesy. V chotári sa nachádza vrch „Roháčka“, ktorý je 1028 m.n.m. V juhozápadnej časti katastrálneho územia obce je chránené prírodné územie malého rozsahu „Hrabkovské zlepenca“. Obec je symetricky rozložená na južných výbežkoch pohoria Branisko, s najvyšším vrchom Roháčka 1028 m. Cez obec vedie potok zvaný Križovianka.

Názov obce Hrabkov je odvodený do pomenovania stromu „hrab“. Obec sa v minulosti nazývala tiež Crapeko - Harapko - Hrabkov.

Prvá písomná zmienka o dedine s kostolom pochádza z roku 1332, keď usadlosť patrila Pérenyovcom. Títo dali postaviť kláštor pre Augustianov a darovali im celú dedinu aj mlyn.

Vtedy aj v nasledujúcich rokoch v miestnom kostole pôsobil farár Sigfrid. V obci sa nachádzal kláštor vybudovaný benediktínmi, zasvätený sv. Duchu. Zdemolovaný kláštor znovu opravil v 30. rokoch 14. storočia pre augustiniánov Mikuláš z Perína a súčasne im daroval túto dedinu aj s miestnym šoltýstvom, ku ktorému patril aj mlyn. Asanácia múrov kláštora prebehla v roku 1980, ktoré sú pamiatkovo chránené. V obci je kostol postavený v románskogotickom slohu. Pri jeho oprave v roku 1924 sa našiel dubový trám, na ktorom bolo číslo 1313. Z toho vyplýva, že Hrabkov jestvoval aspoň niekoľko desaťročí skôr, bolo tam šoltýstvo a farský kostol. Kostol je zasvätený sv. apoštolom Šimonovi a Júdovi. V písomnostiach zo 14. – 16. storočia sa vyskytuje táto dedina pravidelne pod maďarizovaným názvom HRAPKÓ. Hrabkov bol vo vlastníctve miestnych augustiniánom len do roku 1351. Vtedy ho získal šľachtic Vavrinec z Víťaza na základe obvinenia Mikuláša z Perína, že on násilne zabral Hrabkov. Podľa rozhodnutia palatína šľachtica z Perína dali potom hrabkovským augustiniánom neďaleké Chmiňany. Hrabkov zostal vo vlastníctve viacerých zemanov. V polovici 16. storočia kláštor upadal, až ho zbúrali. Koncom 16. storočia bol Hrabkov veľkou dedinou s temer výlučne poddanským obyvateľstvom. Obyvatelia sa v minulosti zaoberali tradičným poľnohospodárstvom, drevorubačstvom, pálením dreveného uhlia a vápna.

Významné osobnosti

V obci Hrabkov sa narodil 22.04.1962 Mons. Vladimír Stahovec, ktorý v súčasnosti pôsobí ako rektor pápežského kolégia sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

Obr. 7 Mons. Vladimír Stahovec

Zdroj: OcÚ Hrabkov

Kultúrne, cirkevné a spoločenské organizácie

Kultúrna činnosť sa v Hrabkove rozvíjala, najmä prostredníctvom učiteľov a školy. 25.11.1959 ako jedno z prvých v okrese, bolo zriadené stále obecné kino ÚSMEV, ktoré malo stálu aktívnu činnosť, premietalo sa 2 x týždenne. V obci existoval aj dramatický krúžok, ktorý mal vlastné divadelné predstavenia. i. V roku 1991 bolo zrušené, z dôvodu zastaralej aparatury. Týmto rozhodnutím bolo znemožnené kultúrne vyžitie a stretávanie sa mládeže aspoň pri dobrých filmoch. Už v minulosti bola zriadená miestna ľudová knižnica, ktorá stále dopĺňala počet kníh a aktívne pôsobila v obci. V roku 1973 vznikol FS Hrabkovčan po vedením p. Veronky Halčkovej. Folklórny súbor prešiel rôznymi štádiami vývoja, kedy jeho činnosť bola utlmená a znovu sa obnovila. V súčasnosti má súbor 15 členov a vydalo koncom roku 2013 vlastné CD s názvom na Šarišskej rovni a zúčastňuje sa rôznych vystúpení napr. na posedení Úcta k starším, Deň matiek, ale aj na festivaloch „v Kendzicoch vešelo“ . V roku 2012 sa zúčastnili aj na známych folklórnych slávnostiach vo Východnej, kde sa predstavili so svojím spevom.

Prehľad organizácií pôsobiacich na území obce Hrabkov sa nachádza v tabuľke č. 19.

Tab. 19 Prehľad organizácií v obci Hrabkov

Typ organizácie	Názov organizácie
Kultúrne súbory a kluby	FS Hrabkovčan pod vedením p. C. Pošivaková
Športové kluby	Futbalový klub TJ Sokol Hrabkov pod vedením p. Daniela Mihoka

Verejnoprospešné organizácie/záujmové združenia	Miestny spolok Slovenského zväzu zdravotne postihnutých
Cirkevné a náboženské organizácie	Rímsko-katolícka cirkev, farnosť Križovany
Hasičský zbor	Dobrovoľný hasičský zbor
Pozemkové spoločenstvá	Lesná spoločnosť Marušák a spol. v Hrabkove, Lesné spoločenstvo KOSIENKY- BANSKÉ Lesná spoločnosť DOLKY, Hrabkov Lesná spoločnosť VYSOKÁ HORA
Poľovnícke zväzy	Poľovnícke združenie Čierna hora

Zdroj: info obce Hrabkov

Vo fašiangovom období sa koná Ples poľovníkov, ktoré organizuje združenie poľovníkov. V obci sa pravidelne každoročne organizuje Hasičský bál. V roku 2013 sa konal jeho 4. ročník. Každoročne sa v mesiaci máj koná Deň matiek, kde kultúrny program zostavujú hlavne žiaci základnej a materskej školy. V mesiaci október sa každý rok koná spoločné stretnutie pri príležitosti Úcty k starším, ktoré má stále bohatý kultúrny program a malé občerstvenie. Vo vianočnom období sa koná Vianočný program za účasti FS Hrabkovčan spolu s deťmi z obce pre všetky vekové kategórie. Zaujímavým pravidelným podujatím je aj Súťaž hasičských družstiev o pohár starostu obce, ktorej sa zúčastňujú aj zástupcovia z Poľskej republiky Gmina Wojaszówka. V roku 2010 bolo DHZ pridelené hasičské motorové vozidlo IVECO DAILY. Súťažiaci z Hrabkova dosahujú aj v iných súťažiach dobré výsledky. Od roku 2009 Pizzeria Roháčka organizuje súťaž PIROHY O TRI ROHY, kde sa súťaží v jedení pirohov.

Šport v obci

V obci Hrabkov má šport dlhú tradíciu. Vo futbale je to TJ Sokol Hrabkov, ktorý sa v miestnej kronike spomína už v roku 1966, kde jeho členovia dosahovali dobré výsledky. V súčasnosti je jeho predsedom p. Daniel Mihok a pôsobia tam dve družstvá: dospelí a dorastenci. Od roku 2006 sa v obci pravidelne organizuje „stolnotenisový turnaj o pohár starostu obce Hrabkov“. V areáli ZŠ a MŠ na multifunkčnom ihrisku sa koná „minifutbalový turnaj o pohár starostu“, prvý krát v roku 2011.

Obr. 8 Pohľad na futbalové ihrisko a viacúčelové ihrisko s umelou trávou

Zdroj: OcÚ Hrabkov

Prehľad výstavby obce

v roku 1954 – 1959

- výstavba kultúrneho domu na mieste bývalej národnej školy

v roku 1960

- vystavaná bezprašná cesta smer do Ovčieho a Križovian
- zriadenie miestneho rozhlasu
- súkromné vlastníctvo prvého televízora v obci

v roku 1961 -1962

- výstavba základnej školy napojená na budovu starej školy

v roku 1964

- výstavba hospodárskeho dvora pre miestne JRD
- prestavba budovy Jednoty

v roku 1969

- výstavba miestneho vodovodu

v roku 1966-1977

- rekonštrukcia verejného osvetlenia

v roku 1975

- nová budova požiarnej zbrojnice a priestory pre obecný úrad, t.č. MNV, klub dôchodcov a miestnosť pre zdravotnícku činnosť detskej lekárky
- rekonštrukcia rozhlasovej siete po obci a výmena rozhlasovej aparatury v novej budove obecného úradu

- do prevádzky spustená nová školská jedáleň
- výstavba sociálnej budovy na dvore JRD

v roku 1976 – 1978

- výstavba šatní pre TJ Sokol (zasadačka, hospodárska miestnosť, dve šatne, umývarky, šatňa pre dorastencov, rozhodcovská miestnosť, sociálne zariadenie aj pre verejnosť)
- zriadenie kuchyne v kultúrnom dome
- úprava a zväčšenie ihriska
- začatá úprava priekop na odtok dažďovej vody vydláždením betónovými dlaždicami
- oprava cesty smer Margecany

v roku 1980

- výstavba novej elektrickej trafostanice pre dolný koniec a pre materskú školu
- oprava vstupu a schodov na miestny cintorín

v roku 1983 – 1984

- výstavba nového veľkého vodojemu
- rekonštrukcia miestnych komunikácií

v roku 1984 - 1987

- regulácia miestneho potoka
- zriadené smetné nádoby na tuhý odpad

v roku 1989

- vodovodná prípojka na cintorín
- vybudovanie nového parkoviska a oplotenia pri cintoríne

v roku 1990

- zhotovenie parku na bývalom starom cintoríne zvanom „šmertnica“

od roku 1991 -1993

- I. etapa plynofikácie obce
- výstavba mostu pri obecnom úrade

od roku 1993 – 1994

- výstavba Domu smútku v priestoroch za kultúrnym domom vedľa kostola

v roku 1996

- výstavba telefónnej ústredne

od roku 1994 - 1995

- plynofikácia kultúrneho domu, budovy školy

- rekonštrukcia budovy kultúrneho domu s úpravou interiéru a exteriéru

v roku 1997 - 1998

- výstavba telocvične
- výstavba chodníkov
- zriadenie detského ihriska
- výstavba novej odpadovej žumpy pre ZŠ a školskú jedáleň
- výstavba miestnej komunikácie a rekonštrukcia existujúcich komunikácií s konečnou asfaltovou úpravou

v roku 1999

- výstavba športového areálu v priestoroch základnej školy

v roku 2000

- rekonštrukcia verejného osvetlenia

v roku 2002 - 2004

- spoločná televízna anténa
- výstavba parkoviska pri kostole
- výstavba autobusovej zastávky pri kultúrnom dome
- III. etapa plynofikácie budova materskej školy, budova obecného úradu
- výstavba prístrešku na futbalovom ihrisku
- výstavba altánku

v rokoch 2004 - 2006

- príprava projektovej dokumentácie pre projekt ČOV a kanalizácie obce, rok 2012 kanalizácia je vo výstavbe, práce stagnujú, obec nezískala dotácie od EÚ - rozostavaná napojenie do existujúcej ČOV v Krížovanoch
- výstavba kompostoviska v projekte Ekosvinka
- zavedenie separovaného odpadu pre zlepšenie životného prostredia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia 55 ks
- generálna oprava budovy základnej školy a telocvične
- výmena okien na budove kultúrneho domu

v roku 2007

- výstavba prístupovej cesty a priestranstva pred krížom na miestny cintorín
- rekonštrukcia kanalizácie pre odvod dažďových vôd, na ktorej sa vybudovali chodníky

- rekonštrukcia budovy materskej školy – výmena okien

v roku 2009

- úprava miestnej komunikácie v úseku pod názvom (za Šuľa)
- prístavba traktu školskej kuchyne, jedálne a materskej školy
- výstavba viacúčelového ihriska v areáli základnej školy
- rekonštrukcia obecného úradu (sociálne zariadenia, výmena okien)
- rekonštrukcia budovy telovýchovnej jednoty (výmena okien)
- výstavba priekop a mostíkov k domom

Kultúrne pamiatky

V Hrabkove dodnes stojí KOSTOL (rímsko-katolícky sv. Šimona a Júdu) z 1. polovice 14. storočia č. ÚZPF 10700/1, ktorý bol 13.4.1993 vyhlásený za kultúrnu pamiatku. Prvý krát sa kostol spomína v registri pápežského desiatku v roku 1332, keď už fungovala aj farnosť. Postavili ho Benediktíni. Je z nevyberaného kameňa s nehaseným vápnom. Veža je stavaná z tesaných skál. Vo veži je zvon údajne z miestneho kláštora, ktorý bol zbúraný. Kostol bol postavený v románsko-gotickom slohu. Podľa údajov Pamiatkového úradu SR je jeho stavebno-technický stav dobrý.

V tridsiatych rokoch 14. storočia dal v Hrabkove Mikuláš z Perína postaviť kláštor zasvätený sv. Duchu pre augustiniánov a súčasne im daroval túto dedinu aj s miestnym šoltýstvom, ku ktorému patrila aj mlyn. Hrabkovský kláštor stál v miestach, kde je dnes kríž oproti škôlke. V polovici 16. storočia kláštor upadol a chátral. Na konci 16. storočia už nejstvoval. 16. apríla 1980 boli zbúrané zostávajúce steny kláštora. Dodnes existujú kláštorné klenbové pivnice, ktoré používajú niektoré rodiny.

Pri akomkoľvek nakladaní s pamiatkou obec bude postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Obr. 9 Kostol sv. Šimona a Júdu v obci Hrabkov

Zdroj: OcÚ Hrabkov, <http://www.dokostola.sk/kostol/410874-sv-simona-a-judu>

Evidované archeologické lokality

Historické jadro obce je územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku.

Zaniknutý stredoveký augustiniánsky kláštor nachádzajúci sa na pozemkoch KN-C 245 až KN C 255 vrátane.

Nelokalizované a ojedinelé nálezy – poloha Hradisko – zaniknutá stredoveká hláska

Obec pri napĺňaní požiadaviek dotýkajúcich sa vyššie uvedené archeologické náleziská a nálezy bude postupovať v súlade so zákonom o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

1.3.4. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci na nenachádza zdravotné stredisko ani sociálne zariadenie. Občania využívajú služby obvodného zdravotného strediska v Chminianskej Novej Vsi a blízkom krajskom meste Prešove. Taktiež sa sociálna starostlivosť (denný stacionár) v obci nenachádza. Najbližší je v Prešove, kde sa nachádzajú štátne a súkromné zariadenia, v obci Široké a Chminianska Nová Ves. Školská jedáleň varí obedy aj pre miestnych dôchodcov, ktorí majú možnosť sa takýmto spôsobom stravovať.

1.3.5. Vzdelávanie a školstvo

V roku 1949 nastala zmena z meštiackej školy na osemročnú strednú školu, kde prvým riaditeľom bol p. Lipták. V roku 1961 bola zahájená výstavba novej školy, ktorá je spojená s doterajšou budovou spojovacou chodbou. Stavba bola odovzdaná do prevádzky v roku 1962. V roku 1964 navštevovalo školu okolo 300 žiakov. V súčasnosti má základná škola 9 ročníkov a navštevuje ju 90 žiakov. Materská škola bola vedená po februári 1948 v súkromných domoch bez podávania stravy a z dôvodu nevyhovujúcich priestorov bola presunutá do obce Široké. V roku 1970 sa zriadila jednotriedna materská škola s počtom zapísaných detí 25. V roku 1979 odkúpením rodinného domu vznikla nová materská škola a navštevovali ju deti z Hrabkova a Križovian. V súčasnosti je materská škola spolu so základnou školou v jednej budove a navštevuje ju 17 detí predškolského veku. V budove funguje aj školský klub, kuchyňa, školská jedáleň a telocvičňa.

Obr. 10 Pohľad na budovu ZŠ a MŠ

Zdroj: OcÚ Hrabkov

1.3.6. Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Sú to predovšetkým podnikatelia a miestna samospráva. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce je prevažne sprostredkovaný cez vytváranie podmienok na lokalizáciu firiem. Obec môže ponúknuť pozemky pre výstavbu, zabezpečiť infraštruktúru, odpadové hospodárstvo. Nakoniec môže s vlastným majetkom i podnikať a tak vytvárať dodatočné zdroje do rozpočtu.

Tab. 20 Prehľad právnických osôb (PO) v obci Hrabkov

Pohlavie	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	9	11	11	12	12
Právnické osoby ziskové	4	6	6	7	7
Právnické osoby neziskové	5	5	5	5	5

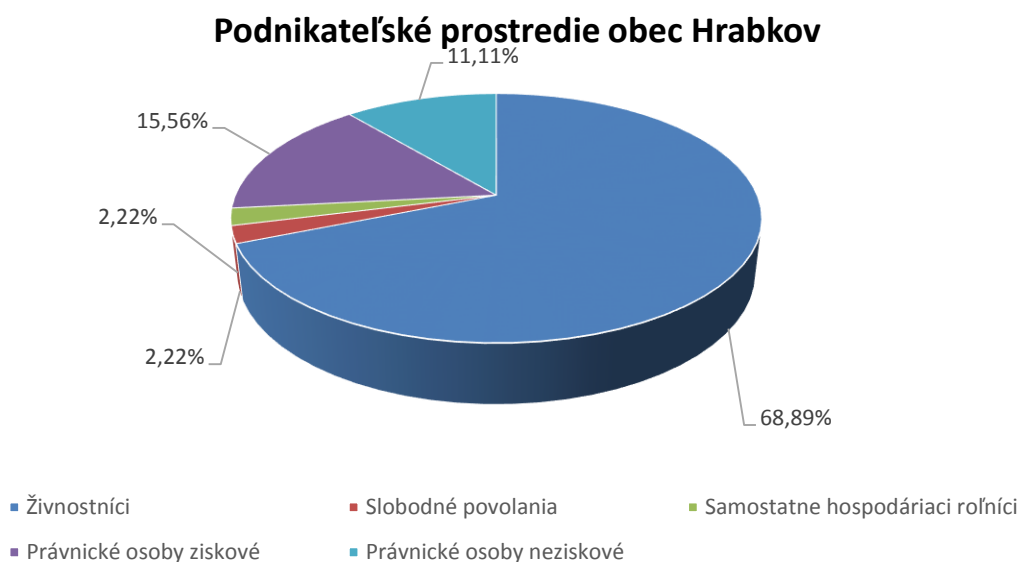
Zdroj: ŠÚ SR 2015

Tab. 21 Prehľad fyzických osôb (FO)- podnikateľov v obci Hrabkov

Pohlavie	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
FO- podnikatelia spolu	37	42	41	33	33
Živnostníci	33	38	37	30	31
Slobodné povolania	2	2	2	1	1
Samostatne hospodáriaci roľníci	2	2	2	2	1

Zdroj: ŠÚ SR 2015

Graf 8 Prehľad PO a FO v obci Hrabkov za rok 2014

Najpočetnejšie zastúpenie z hľadiska podnikateľskej sféry mali v roku 2014 v obci Hrabkov FO – živnostníci, ktorý predstavovali 69 % z celkového počtu FO - podnikateľov a PO.

Ekonomickú štruktúru vytvárajú podnikateľské subjekty alokované v obci. Podieľajú sa na tvorbe hrubého domáceho produktu, ponúkajú pracovné príležitosti a prispievajú k rozvoju obce prostredníctvom miestnych daní. Najväčším zamestnávateľom v obci Hrabkov je PD Branisko.

1.3.7. Hospodárenie obce

Obec pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 611/2005 Z. z., 324/2007 Z. z., 54/2009 Z. z., 426/2013 Z. z., 361/2014 Z. z.) a musí mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce.

Obr. 11 Budova obecného úradu a hasičskej zbrojnice v obci Hrabkov

Zdroj: OcÚ Hrabkov

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. V § 5 uvedeného zákona sú **príjmy obce** definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,

- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj:

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) návratné zdroje financovania,
- d) združené prostriedky.

Tab. 22 Príjmy rozpočtu obce Hrabkov (v eur)

Kategória ekonomickej klasifikácie	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
110 Dane z príjmov a kapitálového	155000,00	169665,80	169665,80	154287,47
120 Dane z majetku	20000,00	20090,16	19985,99	20151,38
130 Dane za tovary a služby	7100,00	7385,33	7210,00	6996,13
210 Príjmy z podnikania a z vlastníctva	1,00	1,00	1,00	1,00
220 Administratívne poplatky a iné	11134,00	12445,52	12431,58	11063,15
230 Kapitálové príjmy	0,00	1,00	1,00	467,02
240 Úroky z tuzemský úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážio	5,00	1,80	1,80	2,15
290 Iné nedaňové príjmy	60,00	232,97	232,97	1041,21
310 Tuzemské bežné granty a transfery	228226,00	245584,18	245584,18	224079,16
320 Tuzemské kapitálové granty a	0,00	6112,00	6112,00	0,00
Spolu	421526,00	461519,76	461226,32	418088,67

Zdroj: www.registeruz.sk

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na úhradu výnosov z nich,
- i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie PO, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Obec môže poskytovať dotácie inej obci alebo VÚC, ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, alebo ak ide o poskytnutie pomoci pri likvidácii následkov živeľnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území.

Tab. 23 Výdavky rozpočtu obce Hrabkov (v eur)

Kategória ekonomickej klasifikácie	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	31425,00	31317,00	31317,00	31090,16
620 Poistné a príspevky do poisťovní	11404,38	12876,60	12876,60	11596,72
630 Tovary a služby	36530,62	71507,34	71714,08	100027,03
640 Bežné transfery	1800,00	3244,19	3244,19	2308,65
650 Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom	1814,00	1458,46	1458,46	1458,46
710 Obstarávanie kapitálových aktív	26400,00	26400,00	26400,00	24510,00
Spolu	109374,00	146803,59	147010,33	171544,87

Zdroj: www.registeruz.sk

Tab. 24 Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 v eur

AKTÍVA	1 385 872,89	PASÍVA	1 385 872,89
Neobežný majetok spolu z toho:	802324,35	Vlastné imanie z toho:	735 285,59
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	Oceňovacie rozdiely	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	667922,17	Fondy	0,00
Dlhodobý finančný majetok	134402,18	Výsledok hospodárenia	735 285,59
Obežný majetok spolu z toho:	583194,00	Záväzky z toho:	72 232,20
Zásoby	0,00	Rezervy	500,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	576165,81	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	5 254,17
Dlhodobé pohľadávky	0,00	Dlhodobé záväzky	257,19
Krátkodobé pohľadávky	293,44	Krátkodobé záväzky	23 521,30
Finančné účty	6734,75	Bankové úvery a výpomoci	42 699,54
Poskyt. návratné fin. výpomoci dlhodobé	0,00	Časové rozlíšenie	578 355,10
Poskyt. návratné fin. výpomoci krátkodobé	0,00	Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice	0,00
Časové rozlíšenie	354,54		
Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice	0,00		

Zdroj: www.registeruz.sk

1.4. Environmentálna charakteristika

1.4.1. Geomorfologické a geologické pomery

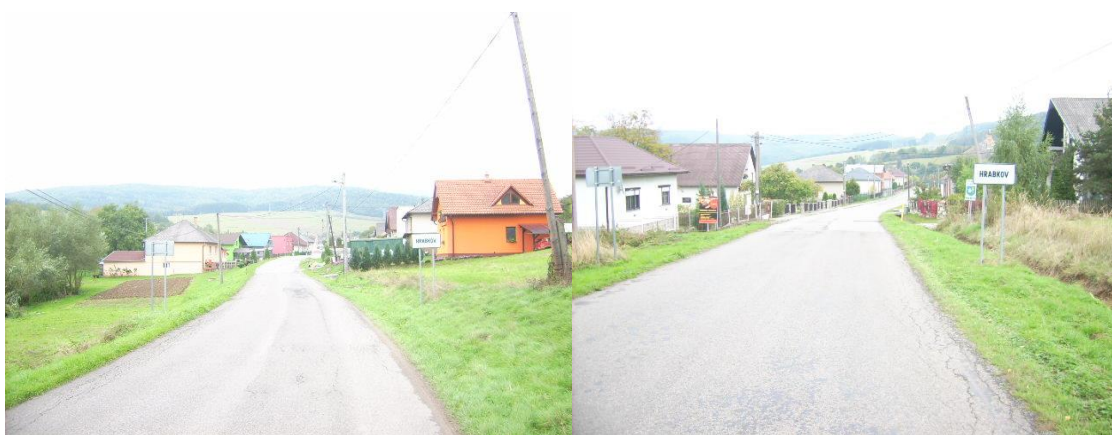
Geografická poloha

Kataster Hrabkova susedí s katastrálnym územím obcí Ovčie, Chminianske Jakubovany, Križovany, Žipov, Klenov s katastrálnym územím obcí gelnického okrasku a to Margecany a Kluknava. Maximálne rozpätie dĺžky katastra v smere juh – sever je 5,5 km, jeho šírka je na juhu 2 km, na severe 2,5 km a v centrálnej časti 4,8 km. Intravilán obce sa nachádza v centrálnej časti katastrálneho územia na prístupovej ceste III. triedy. Kataster má zaujímavú fyzickogeografickú polohu. Leží na hranici subprovincií Vonkajších a Vnútorých Západných Karpát, v oblastiach Podhôľno – magurskej a Slovenského rudohoria. Severná časť katastra spadá do geomorfologického celku Šarišská vrchovina, podcelku Širocká brázda, južná časť katastrálneho územia patrí ku geomorfologickému celku Čierna hora.

Stred intravilánu (pri kostole) sa nachádza v nadmorskej výške 479 m. Výškový rozdiel v extraviláne je 601 m. Najnižšie položené miesto sa nachádza v severovýchodnej časti, kde Križovianka opúšťa katastrálne územie Hrabkova a dosahuje nadmorskú výšku 423 m. Najvyššie položené miesto je v najjužnejšej časti extravilánu v celku Čiernej hory a dosahuje 1 024 m.n.m.. Klimaticky patrí obec do mierne teplej klimatickej oblasti, do jej vlhkej podoblasti

okrsku B₈, ktorý je mierne vlhký so studenou zimou. Priemerná ročná teplota je 6 – 7 stupňov Celzia a priemerný ročný úhrn zrážok 700 – 800 mm. Z hydrogeografického hľadiska sledované územia leží v povodí rieky Hornád. Potok Križovianka, pretekajúci katastrom a odvádzajúci z neho všetky ostatné bezmenné toky, je pravostranným prítokom Svinky, ktorá sa vlieva do Hornádu z jeho ľavej strany. Prevládajúcim pôdnym typom sú hnedé lesné pôdy a ich subtypy. Rastlinstvo a živočíšstvo je charakteristické pre bukový stupeň. (Zdroj: Fottová, D. (1997): Komplexná geografická charakteristika katastra obce Hrabkov, Diplomová práca, FHPV, PU Prešov)

Obr. 12 Pohľad do obce Hrabkov

Zdroj: OcÚ Hrabkov

1.4.2. Hydrologické pomery

Povrchové vody

Kataster obce patrí do úmoria Čierneho mora, hydrologicky patrí do povodia Hornádu a je odvodňované Križoviankou, prameniaca v Čiernej hore v južnej oblasti katastra. Križovianka je významným prítokom Svinky, vznikajúcej sútokom Veľkej a Malej Svinky, ktorá je ľavostranným prítokom Hornádu. Svinka odvodňuje načnú časť Šarišskej vrchoviny o ploche cca 311 km². (Zdroj:www.infoglobe.sk)

Obr. 13 Pohľad na vyčistený potok Križovianka

Zdroj: OcÚ Hrabkov

Charakteristickým znakom všetkých tokov v povodí Svinky je nevyrovnanosť spádovej krivky, čo spolu s inými faktormi podmieňuje výraznú eróznú činnosť. Križovianka, pramení v južnej časti katastra, preteká jeho územím severným smerom, v oblasti intravilánu sa stáča na východ a územie katastra ako aj intravilánu opúšťa stáčajúc sa na severovýchod.

Križovianka má pred vyústením do Veľkej Svinky prietok 0,26 m³/s a špecifický odtok 5,5 l/s/km². Na území obce Hrabkov priberá niekoľko bezmenných prítokov zo svahov vnútrokarpatského paleogénu, ktoré sú jej ľavostrannými prítokmi. Podľa klasifikácie v Atlase SSR (1980) patrí územie obce Hrabkov do oblasti stredohorskej so snehovo – dažďovým typom režimu odtoku. Maximálne prietoky dosahujú toky v apríli počas topenia sa snehu a v júni, júli a auguste, keď sú dlhšie a výdatnejšie zrážky. Minimálne prietoky majú v januári, februári a decembri. Prirodzené ani umelé vodné plochy sa v území nenachádzajú. (Zdroj: Zámer Krížovany)

Chránené vodohospodárske oblasti

Do riešeného územia nezasahuje žiadne chránené vodohospodárske oblasti v zmysle nariadenia vlády SSR č. 13/1987 Zb. v znení zákona č. 364/2004 Z.z.

Podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 211/2005 Z.z. je vodný tok Svinka zaradený do zoznamu vodohospodársky významných tokov.

V riešenom území sa nachádza vodný zdroj, ktorý ma určené hygienické ochranné pásma 1. a 2. stupňa rozhodnutím Okresného NV v Prešove, odboru poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva pod č. PLVH 1358/III/89.

Podzemné vody

V terénoch budovaných predmezozoickými útvarmi v pásme Čiernej hory, t.j. v južnej časti územia, sú horniny pre vodu nepriepustné. Iba malá časť vodných zrážok preniká po ich puklinách a trhlinách a cirkuluje hlavne pod povrchom. Oblasti budované karbonatickými horninami mezozoika Čiernej hory majú vzhľadom na akumuláciu podzemných vôd priaznivejšie hydrogeologické podmienky. Pramene sú tu dosť výdatné, zväčša vrstevné, menej puklinové, prípadne krasové. Horniny vnútrokarpatského paleogénu sú zastúpené z hydrogeologického hľadiska troma hlavnými litologickými typmi sedimentov, a to:

- Bazálne súvrstvie – tvorené v prevažnej miere zlepenkami a brekciami, s prevahou dolomitického a vápencového materiálu, prípadne s materiálom paleozoickým. Možno ho charakterizovať ako pomerne dobre priepustné, s možnosťou hromadenia väčších zásob podzemných vôd, priaznivých pre hospodárske využitie.
- Pieskovcové súvrstvie – tvorené takmer výlučne pieskovecami stredno až hrubozrnnými s polohami zlepenčov. Pieskovce a zlepence sú schopné prijímať a zadržiavať v puklinách určité množstvo podzemných vôd. Súvrstvie je slabo priepustné s puklinovou priepustnosťou. Toto súvrstvie buduje najvrchnejšie časti územia a nachádza sa v severnej časti územia obce Hrabkov.
- Ílovcovo – pieskovcové súvrstvie – je z hydrogeologického hľadiska málo významné, vcelku nepriepustné, v dôsledku čoho v ňom nedochádza k hromadeniu významnejších zásob podzemných vôd.

Najpriaznivejšia a najvhodnejšia pre akumuláciu podzemných vôd je dolinová niva Križovianky. Podzemné vody sa tu hromadia v prevažnej miere infiltráciou z koryta, nepatrné množstvo ich zásob je doplňované zrážkovou vodou, prípadne z prameňov vytekajúcich na prilahlých stráňach. Kvalita vody je v značnej miere závislá okrem iných činiteľov od zloženia náplavov, hrúbky ochrannej povrchovej vrstvy, ktorú tvoria obyčajne hliny. V blízkosti intravilánu, kde je táto vrstva porušená, dochádza k ich bakteriologickému aj chemickému znečisťovaniu a tým i k zdravotnému znehodnocovaniu týchto vôd. (Zdroj: Fottová, D. (1997): Komplexná geografická charakteristika katastra obce Hrabkov, Diplomová práca, FHPV, PU Prešov)

1.4.3. Klimatické pomery

Kataster obce spadá do klimatickej oblasti teplej, podoblasti mierne vlhkej, s chladnou zimou. V tejto klimatickej oblasti je 50 a viac letných dní za rok s denným maximom teplôt vzduchu nad 25°C.

Prírodné pomery sa prejavujú odlišným priebehom v ročnom a dennom chode všetkých klimatických prvkov, ktoré majú výrazne kontinentálne znaky. Vládne tu pomerne dlhá zima, jar nastupuje rýchlo a letné teploty sú priaznivé.

Zrážky sú obyčajne krátkodobé a intenzívne. Prevažná časť zrážok pripadá na letný polrok. Zima je pomerne suchá.

Pre hodnotené územie je charakteristická kotlinová klíma s veľkou inverziou teplôt, mierne suchá až vlhká, subtyp mierne teplá s charakteristikami: Priemerná ročná teplota je 7,7 - 8,2°C, teplota v januári je - 2,5 až -5 °C, teplota v júli 17 až 18,6°C, amplitúda 20 – 24 °C.. Suma teplôt 10 °C a viac je 2400 – 2600. Priemerný úhrn zrážok je 600 - 800 mm.

Trendy vývoja poukazujú na zvýšenie priemerných mesačných a ročných zrážok a posun maxima zrážok na mesiace jún a júl a pokles množstva zrážok v jesennom období. Minimum zrážok pripadá na február – marec. Územie patrí do oblasti s vysokou intenzitou 15-minutového dažďa od 140 – 145 l/s/ha. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v roku je 74,9.

Veterné pomery v katastrálnom území sú ovplyvnené orografiou širšieho okolia. SZ - JV priebeh doliny Torusy uzatvorenej Čergovom a Šarišskou vrchovinou.

V priebehu roka maximum bezvetria pripadá na august – október a najmenej sa bezvetrie vyskytuje vo februári až v apríli. (Zdroj: Zámer Krížovany)

1.4.4. Pedologické podmienky

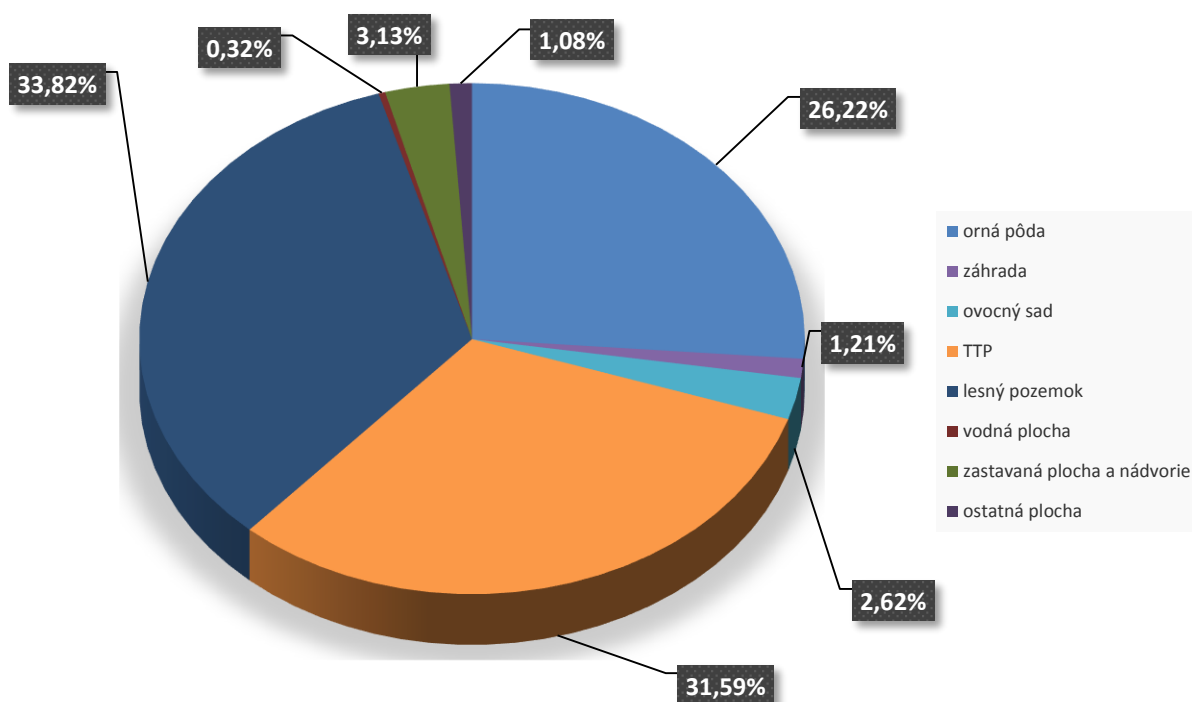
Celková výmera územia obce je 1684,5973 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 1038,5055 ha a nepoľnohospodárskej pôdy je 646,0918 ha. Obec má priaznivé pôdno-klimatické podmienky pre intenzívnu poľnohospodársku výrobu.

Tab. 25 Rozdelenie pôdneho fondu obce Hrabkov v roku 2014

Pôdny fond	Výmera v m2
Celková výmera územia obce	16 845 973
Poľnohospodárska pôda (PP) - spolu	10 385 055
PP - orná pôda	4 417 850
PP - chmeľnica	0
PP - vinica	0
PP - záhrady	203 032
PP - ovocné sady	442 169
PP - trvalý trávny porast	5 322 004
Nepoľnohospodárska pôda (NP) - spolu	6 460 918
NP - lesné pozemky (v m2)	5 696 978
NP - vodné plochy (v m2)	54 646
NP - zastavané plochy a nádvorcia	527 052
NP - ostatná plocha	182 242

Zdroj: katasterportal.sk

Graf 9 Prehľad pôdneho fondu v obci Hrabkov

Tab. 26 Štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd v okrese Prešov

Pôdny typ	Zastúpenie v %
FM - fluvizem	8,34

ČA - čiernica	2,83
ČM - černozem	0,31
RM - regozem	4,16
HM - hnedozem	3,36
LM - livizem	1,40
KM - kambizem	55,90
PZ - podzol	-
PG - pseudoglej	16,41
RA - rendzina	5,87
OM - organozem	-
SK - slanisko, SC - slanec	-
LI - litozem, RN - ranker	0,07
GL - glej	0,32
KT - kultizem	-
INÉ - litozeme, rankre, rendziny resp. kambizeme a ich komplexy na zrázoch	1,02

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

1.4.5. Charakteristika biotického komplexu

Rastlinstvo

Charakter vegetácie, ktorá je súčasťou biosféry, je závislý od substrátových pomerov, členitosti reliéfu, pôdnych, klimatických a hydrologických pomerov. Väčšina pôvodných rastlinných spoločenstiev bola odstránená za účelom získania poľnohospodárskej pôdy, alebo bola nahradená inými spoločenstvami. Na sledovanom území je synúzia bylín spoločenstiev floristicky bohatá a zložená jednak z druhov vápnomilných, jednak z druhov kvetnatých bučín. V súbore fytocenóz bučín môžeme nájsť čučoriedku obyčajnú, brusnicu pravú, pichliač lepkavý, smlz pestrý, ostricu bielu, vtáčiu prilbu červenú, hviezdavec čemericový, brečtan popínavý, ostružinu sklanú, slezinník zelený, črievičník papučka, lazerník širokolistý, bažanku trvácú, zvonček repkovitý, zvonček žihľavovitý, ľaliu zlatohlavú, valeriánu trojená, kokorík voňavý, konvalinku voňavú, ostricu plstnatú, chlpaňu chlpatú, zbehovec plazivý a iné. Na kyslých substrátoch boli kyslomilné lesy dubové, ktoré sa na týchto miestach dnes už nenachádzajú. Na týchto miestach pôvodnej vegetácie v stredných predhorských polohách sa v súčasnosti nachádzajú plochy poľnohospodárskych kultúr (orná pôda, lúky, pasienky, pasienkové lesy, rúbaniská, spoločenstvá kriačín na poliach a pasienkoch, záhrady, ovocné sady a pod.). Iba v malom množstve sa zachovali pôvodné dubovo-hrabové dúbravy, pretože

boli odstránené za účelom získania poľnohospodárskej pôdy. Druhovú zloženú týchto lesov je bohatú. V stromovom poschodí prevládajú dub zimný, hrab obyčajný, javor poľný, lipa malolistá, lipa veľkolistá a čerešňa vtáčia. Krovinné poschodie tvoria najmä zimolez obyčajný, svíob krvavý, lieska obyčajná, vtáčí zob obyčajný, hlo jednozemenný, hloh obyčajný a i. Z bylín sú to najmä marinka voňavá, kopytník európsky, stoklas benekenov, zubačka cubilikonosná, kostrava rôznotá, mednička ovisnutá, niektoré teplomilné druhy ako drieň, mliečnik mnohofarebný, králik chocholíkatý a pod..

Na riečnych nivách sú iba ojedinele zachované druhy, pretože nivy sú väčšou premenené na poľnohospodársku pôdu, záhrady alebo tu prebieha domová výstavba. V južnej časti v oblasti Čiernej hory sa čiastočne zachovali smrekové a borovicové monokultúry. Na vápencoch a dolomitoch, ktoré poskytujú suché teplé stanovišťa sa v malých útržkoch zachovali zvyšky vápnomilných bukových lesov. Na strmých skalných zrázoch sú borovicové lesy.

Živočíšstvo

Živočíšne druhy, ktoré sa vyskytujú na území obce, predstavujú výsledok dlhotrvajúcich vývojových procesov prebiehajúcich od konca treťohôr až po súčasnosť. Približne od epiatlantiku dôležitú úlohu vo fyzickogeografickej sfére zohráva človek, ktorý svojou činnosťou ovplyvňuje abiotické a biotické zložky. Niektoré druhy živočíchov ničí priamo, iné nepriamo (porušením ich životných podmienok), alebo dokonca zavádza nové živočíšne druhy (domáce zvieratá) a zároveň vyvíja značné úsilie na záchranu mnohých druhov zvierat.

Živočíšne spoločenstvá skalných stien a brál

Biotopy tohto spoločenstva sú na území katastra rozšírené v južnej časti v oblasti Čiernej hory a sú vo väčšej miere vystavené poveternostným vplyvom ako iné. Živočíchy žijúce v tomto biotope sa vyznačujú kratším telom a neobyčajnou silou a vytrvalosťou celého svalstva. Prekvapujú pružnosťou a obratnosťou. Na výslnných polohách vápencového substrátu žije jašterica múrová, zmija obyčajná a zmijovec hladký. Z vtákov je to murárik červenokrídly a vrchárka červenká. Z cicavcov je to piskor obyčajný. Takisto sa tu vyskytujú niektoré druhy netopierov a z nižších živočíchov tu žije najviac ulitníkov.

Živočíšne spoločenstvo lesov

Ihličnaté aj listnaté lesy predstavujú biotop veľkého živočíšneho spoločenstva, ktorého členovia majú k nemu rozličný vzťah. Mnohé z nich sú úzko späté s týmto biotopom, iné tu vyhľadávajú úkryt pred nepriateľom, napr. zajace. Na lesnú pôdu sa viažu populácie bezstavovcov rozličných skupín. Okrem prvokov, ktoré žijú v hornej vrstve pôdy, tu žijú červy,

slimáky, stonožky, mravce, lumky, bystrušky, mäkkýše, suchozemské kôrovce, mnohonôžky, roztoče, pavúky, kosce, štúriky a hmyz. Prízemie lesa obýva množstvo drobných živočíchov, hlavne múch, komárov, kliešťov a pavúkov.

Na listnatých stromoch žije veľké množstvo hmyzu ako sú chrústy, fúzače, večerné a nočné druhy motýľov. Vyskytuje sa tu hojné zastúpenie vtákov, ako je sýkorka, penica, d'ateľ, straka, vrana, sova, sokol, kukučka, sojka a iné. V spoločenstve lesov sú to bežné druhy vysokej zveri, a to jeleň obyčajný, srnec hôrny a čiernej zveri, napr. sviňa div. Zo šeliev tu žije rys ostrovid, mačka divá a v zimných mesiacoch sa objavuje vlk. V biotope na okraji lesa, rúbaniskách a lesných lúkach sa vyskytujú rôzne druhy motýľov, z vtákov je to škovránok, vrabec poľný, jarabica a iné. Žije tu aj zajac poľný, lasica a iné.

Živočíšne spoločenstvá odlesnených území

Tieto spoločenstvá vytvoril človek z pôvodných živočíšnych spoločenstiev lesov po odlesnení územia. V biotope krovín sa vyskytujú druhy, ktoré sa malé, štíhle a výborne sa pohybujú v húštine kríkov. Z obojživelníkov sa tu vyskytuje mlok obyčajný, z plazov jašterica obyčajná a zelená. Vtáctvo predstavuje straka, oriešok, penica, slávik, bažant, jarabica a z cicavcov je to jež, piskor, duloonica a zajac.

V biotope polí a lúk, ktoré pokrýva najväčšiu plochu územia sú to hlavne jarabica poľná, hrabovka škvrnitá, prepelica poľná, zajac poľný, syseľ obyčajný. Tento biotop je bohatý na hlodavce. Živočíchy tohto biotopu majú krypsis prispôsobený prostrediu – sivohnedá, hnedosivá farba so žltkavým nádychom.

Živočíšne spoločenstvá ľudských sídlisk

Patrí sem biotop ľudských sídlisk spolu s biotopom záhrad a sadov. Vo vzťahu k človeku sa zvieratá delia na dve skupiny. V prvej skupine sú zvieratá, ktoré hľadajú prameň výživy u človeka, napr. drozd čierny, vrabec domový, myš domová, potkan domový, mucha obyčajná. Druhú skupinu tvoria druhy, ktorým slúžia ľudské budovy ako hniezdiská, napr. bocian biely, dáždovnik obyčajný, lastovička obyčajná a iné.

Živočíšne spoločenstvá vôd

Na území obce Hrabkov sa vyskytuje iba biotop tečúcich vôd. K tomu patrí aj potok Križovianka so svojimi prítokmi. Žije tam veľké množstvo mäkkýšov a kôrovcov, na brehoch sa vyskytujú žaby, pavúky, podenka, muška a niektoré druhy vtákov.

Zdrojom pri spracovaní tejto kapitoly bola Diplomová práca - Komplexná geografická charakteristika katastra obce Hrabkov D. Fottovej.

1.4.6. Chránené územia prírody

Základným legislatívnym dokumentom ochrany prírody a krajiny Slovenskej republiky, účinným od 1. januára 2003, je **zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2002 z 25. júna 2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny** (ďalej len "zákon"). Tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability. Jedným zo spôsobov dosiahnutia tohto cieľa je **územná ochrana**. ňou sa podľa zákona rozumie ochrana prírody a krajiny na území Slovenskej republiky alebo jeho časti. Pre územnú ochranu sa ustanovuje **päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje**. Na území, kde sa prekrývajú viaceré chránené územia s rôznymi stupňami ochrany, vždy platí najvyšší z nich. **Prvý stupeň ochrany platí všeobecne na území Slovenskej republiky**, ktorému sa neposkytuje územná ochrana podľa § 17 až 31, čiže na území mimo osobitne vyhlásených chránených území. Za **chránené územia (CHÚ)** možno vyhlásiť lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo územia medzinárodného významu. Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – CHVÚ).

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. (Zdroj: www.sospr.sk)

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch – Birds Directive);
- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch – Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

1. osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: **chránené vtáčie územia**;

Na území okresu Prešov sa nachádzajú dve chránené vtáčie územie:

Názov : Slanské vrchy

Kód územia : SKCHVU025

Kraj : Košický

Správca územia : RSOPK Prešov

Katastrálne územia : 74 k.ú.

Platnosť k: 1.4.2012

K.ú. obce Hrabkov sa nenachádza na zozname k.ú. chráneného vtáčieho územia Slanské vrchy.

Názov : Volovské vrchy

Kód územia : SKCHVU036

Kraj : Košický

Správca územia : NP Slovenský kras

Katastrálne územia : 88 k.ú.

Platnosť k: 1.4.2012

K.ú. obce Hrabkov sa nachádza na zozname k.ú. chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy.

(Zdroj: www.sospr.sk)

2. osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: **územia európskeho významu** - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

V k. ú. Hrabkov sa nenachádza žiadne chránené územie, v okrese Prešov sa nachádza celkovo 9 chránených území. Ich prehľad je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 27 Zoznam území európskeho významu v okrese Prešov

Kód lokality	Názov lokality	Útvar ŠOP SR	Rozloha v ha	katastrálne územia
SKEV0207	Kamenná Baba	RSOPK Prešov	343,44	Lačnov, Lipovce
SKEV0320	Šindliar	RSOPK Prešov	7,69	Šindliar
SKEV0321	Salvátorské lúky	RSOPK Prešov	2,68	Lipovce, Šindliar
SKEV0322	Fintické svahy	RSOPK Prešov	746,52	Fintice, Kapušany, Terňa, Tulčík, Veľký Šariš, Záhradné, Fulianka
SKEV0323	Demjatské kopce	RSOPK Prešov	8,68	Demjata, Veľký Slivník
SKEV0330	Dunitová skalka	RSOPK Prešov	1,48	Sedlice
SKEV0332	Čergov	RSOPK Prešov	6029,05	Babin Potok, Bodovce, Fričkovce, Hertník, Hradisko, Križe, Livov, Olejníkov, Ratvaj, Šiba
SKEV0390	Pusté pole	RSOPK Prešov	90,35	Zlatá Baňa
SKEV0401	Dubnícke bane	RSOPK Prešov	241,56	Zlatá Baňa, Červenica

Z vyššie uvedenej tab. č. 26 je zrejmé, že na území obce Hrabkov sa nenachádza žiadne územie európskeho významu.

Podľa zákona 543/2002 z 25. júna 2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a kategorizácie chránených území sa na území obce Hrabkov nachádza maloplošné chránené územie:

- **Prírodná pamiatka Hrabkovské zlepenca (1989)**

Prírodná pamiatka pod evidenčným číslom 550 sa nachádza v katastrálnom území obce Hrabkov. Rozloha chráneného územia je 0,8719 ha. Ide o prírodnú pamiatku so 4. stupňom ochrany (chránený areál CHA), ktorá je v správe Štátnej ochrany prírody – regionálna správa Prešov a ktorá je bez príslušnosti k VCHÚ a bez príslušnosti k súvislej európskej sústave chránených území.

V CHÚ vystupujú skalné útvary ako krajinársky pôsobivá dominanta. Odkrytý geologický profil má vysokú náučnú hodnotu pre poznanie stavby podložia Širokej brázd.

V rámci územia okresu Prešov sa nachádzajú aj tieto chránené územia: NPR Čergovská javorina, NPR Gímešský jarok, NPR Kamenná baba, NPR Kokošovská dubina, NPR Šarišský hradný vrch, PR Demjatské kopce, PR Dubová hora, PR Dunitová skalka, PR Fintické svahy, PR Kapušiansky hradný vrch, PR Mirkovská kosatcová lúka, PR Pusté pole, PR Salvátorské lúky, PR Šindliar, PR Zbojnický zámok, CHA Dubnícke bane, CHA Holá hora a prírodná pamiatka Podmorský zosuv. (Zdroj: www.sopsr.sk)

1.4.7. Odpadové hospodárstvo

Obec zodpovedá za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Obec Hrabkov má uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou FÚRA, s. r. o., 044 42 Rozhanovce na zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, ktoré v roku 2014 predstavovali 128,514 ton. Najvyšší podiel na vyprodukovanom odpade má zmesový komunálny odpad v množstve 72,37 ton. V percentuálnom vyjadrení je to 56,31 %. Obaly zo skla tvorili 10, 56 ton čo predstavuje 8,22 % z celkového vyprodukovaného odpadu. V obci je v rámci vývozov zabezpečený aj separovaný zber – papier, sklo, elektro odpad, plasty a zmiešané plasty. (Zdroj: Obecný úrad Hrabkov). Obec zabezpečí vhodné odpadové hospodárstvo podľa potreby obce a špecifikácii odpadu v súlade s platnou legislatívou v oblasti odpadového hospodárstva. Obec predchádza tvorbe tzv. „divokých skládok“ . V prípade výskytu „divokých skládok“ ich bude obec sanovať.

Tab. 28 Frekvencia zberu odpadu v obci Hrabkov

Názov odpadu	Katégória O-ostatný N-nebezpečný	Frekvencia zberu
zmesový KO	O	26 - krát
papier	O	2 - krát
plasty	O	12 - krát
kovy	O	2 - krát
sklo	O	5 - krát
veľkoobjemový odpad	O	10 - krát
drobný stavebný odpad	O	je spolu v veľkoobjemovom zbere
textil	O	podľa potreby
elektroodpad	N	2 - krát
batérie	N	2 - krát
žiarivky a iný odpad s ortuťou	N	2 - krát
ostatný nebezpečný odpad	N	2 - krát

Zdroj: OcÚ Hrabkov

1.5. Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK

1.5.1. Charakteristika PSK

Základné informácie o Prešovskom samosprávnom kraji (PSK)

Rozloha: 8 973 km²

Počet obyvateľov: 819 977 obyvateľov

Hustota osídlenia: 91,32 obyvateľov/km²

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo: 384 787 (47,7%)

Počet okresov: 13

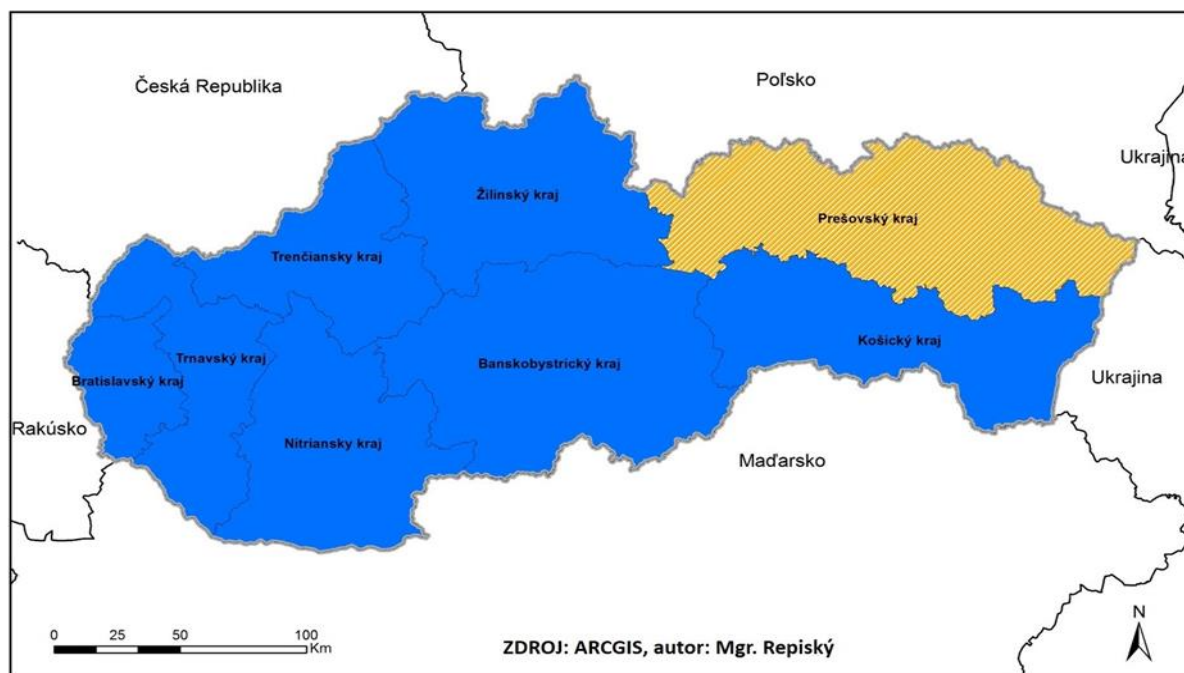
Počet miest: 23

Počet obcí: 665

Sídlo kraja: Prešov (171 778 obyvateľov okresu)

Zdroj: ŠÚ SR – údaje k 31.12.2014

Obr. 14 Mapa SR s vyznačeným územím PSK

Prešovský samosprávny kraj sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenskej republiky. Slovensko je administratívne členené na 8 vyšších územných celkov. Prešovský kraj je spomedzi všetkých krajov najľudnatejší a podľa rozlohy je druhým najväčším krajom na Slovensku. Tvoria ho historické regióny severného, stredného a čiastočne južného Spiša,

horného a dolného Šariša a horného Zemplína. Kraj sa rozprestiera v smere západ - východ. Dĺžkou 250 km približne trikrát prekonáva svoju šírku. Vypĺňa celú severovýchodnú časť Slovenska (je najvýchodnejším krajom SR). Prešovský kraj má spoločné hranice s dvoma samostatnými štátmi, Poľskom (360 km), Ukrajinou (38 km) a s tromi slovenskými kraji, Košickým, Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom.

Administratívne sa Prešovský kraj delí na 13 okresov: Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník, Vranov nad Topľou.

V Prešovskom kraji je 665 obcí, z toho má 23 štatút mesta. Počtom obyvateľov je Prešovský kraj na prvom mieste. Hustota zaľudnenia v kraji je druhá najnižšia medzi všetkými regiónmi Slovenska. Sídлом kraja je tretie najväčšie mesto Slovenska, Prešov (90 555 obyvateľov k 31.12.2014).

Prešovský kraj má jednu z najvyšších koncentrácií Rómov na Slovensku a zároveň tu je najvyšší počet rómskych, najmä vidieckych, komunit spomedzi všetkých krajov SR. Najväčším problémom v oblasti bývania je existencia nelegálnych obydí.

Prešovský kraj má viac ako 60 % obyvateľov v produktívnom veku a takmer 23 % v predproduktívnom. Regionálny hrubý domáci produkt za posledné roky pravidelne rastie, i keď jeho výška je stále hlboko pod priemerom EÚ. Najvýznamnejšie odvetvie hospodárstva predstavuje obchodná činnosť. Obchodu sa v kraji venuje najviac podnikateľských subjektov. Ďalšími odvetviami je priemyselná výroba a stavebná produkcia.

Z hľadiska dopravnej polohy má významné postavenie pre celé východné Slovensko, najmä pre styk so svojimi susedmi, a to v cestnej aj železničnej doprave. Územím prechádza medzinárodná komunikácia E 50 v smere západ – východ z Českej republiky na Ukrajinu. Dôležitý je diaľničný úsek D1 Prešov – Košice s postupným prepojením smerom na západ cez vybudovaný tunel Branisko. Prešovským krajom prechádza železničná magistrála z Českej republiky cez Žilinu do Košíc smerom na ukrajinské hranice. Významná je aj trať pretínajúca celé východné Slovensko od juhu na sever, ktorá smeruje z Maďarska cez Prešov a Orlov až do Poľska. Popradské letisko, ako najvyššie položené medzinárodné letisko v strednej Európe (718 m n. m).

Prírodné pomery Prešovského kraja sú veľmi pestré. Povrch druhého najrozľahlejšieho kraja na Slovensku je prevažne hornatý. Územie kraja pretína dôležitá hranica medzi Západnými a Východnými Karpatmi. K najznámejším geomorfologickým celkom patria Tatry, Pieniny,

Spišská Magura, Levočské vrchy, Čergov, Šarišská vrchovina, Košická kotlina, Slanské vrchy, Ondavská vrchovina, Laborecká vrchovina, Bukovské vrchy a Vihorlatské vrchy.

Región Prešovského kraja patrí z hľadiska prírodnej hodnoty k najvzácnejším na Slovensku. Nachádza sa tu: najstarší národný park na Slovensku (1949) Tatranský národný park (TANAP), Pieninský národný park (PIENAP) a Národný park Poloniny, ktorého pralesy sú zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Najvyšším miestom Prešovského kraja je Gerlachovský štít (2 655 m n. m.) vo Vysokých Tatrách, ktorý je zároveň aj najvyšším vrchom Slovenskej republiky. Najnižšie položené miesto sa nachádza pri výtoku rieky Ondavy z kraja v katastri obce Nižný Hrušov (105 m. n. m.).

Prešovský kraj má najchladnejšie a najdaždivejšie podnebie na Slovensku. Z hydrografického hľadiska patrí Prešovský kraj k úmoriu Baltského a Čierneho mora. Územím prechádza hlavné európske rozvodie. Najvýznamnejšími vodnými tokmi sú: Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Cirocha, Poprad a Dunajec.

Z prírodných jazier je veľká väčšina sústredená vo vysokohorskom prostredí Vysokých Tatier (plesá). Nachádza sa tu najväčšie aj najhlbšie pleso v slovenských Tatrách – Veľké Hincovo pleso (20,08 ha, 53 m), ako aj najvyššie položené Modré pleso (2192 m n. m).

Sú tu aj najvyššie vodopády Slovenska s dominujúcim 80 metrov vysokým Kmeťovým vodopádom v doline Nefcerka.

Z minerálnych vôd sú najznámejšie kyselky vo Vyšných Ružbachoch, Novej Ľubovni, Bardejovských Kúpeľoch, Cigelfke, Sivej Brade, Baldovciach, Gánovciach, Lipovciach a Šindliari. Pôvodná vegetácia Prešovského kraja bola tvorená prevažne lesmi. Dominantnými druhmi sú duby, buky, smrek, smrekovce, jedle a borovice.

Veľmi vzácna a pestrá je aj fauna Prešovského kraja. Medveď hnedý, vlk obyčajný, rys ostrovid, kamzík vrchovský stredoeurópsky, svišť vrchovský tatranský a mnoho ďalších druhov sú typickými živočíšnymi zástupcami oblasti.

1.5.2. Súlad PRO Hrabkov s PHSR Prešovského samosprávneho kraja

Aktivity PRO Hrabkov uvedené v akčnom pláne investícií na roky 2015 – 2022 sú v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008 – 2015, nakoľko nový PHSR 2014 - 2020 ešte nie je schválený a počas jeho spracovania neboli na web stránke PSK zverejnené ani ciele, priority a jednotlivé aktivity.

V PHSR PSK 2008 - 2015 bolo vybraných 15 prioritných tém rozvoja vrátane ich problémy:

1. Rozvoj cestovného ruchu

- Nedobudovaný a nekoordinovaný informačný systém v cestovnom ruchu s absenciou napojenia na národné a európske informačné systémy
- Nevyhovujúci systém, manažment a podpora cestovného ruchu na úrovni kraja
- Nedostatočne vybudovaná a zlý technický stav infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu
- Nedostatočná ponuka a nízka kvalita služieb v cestovnom ruchu
- Nedostatočné využívanie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj cestovného ruchu
- Nízka kvalita pracovných síl a nedostatky vzdelávania v cestovnom ruchu
- Absencia informačných kampaní voči verejnosti na zvyšovanie povedomia a nízka ochrana atraktivít cestovného ruchu i návštevníkov kraja

2. Zlepšenie ponuky sociálnych služieb

- Neexistujúce plánovanie služieb, a sociálno-právnej ochrany a kurately na úrovni kraja
- Nedostatočná kvalita sociálnych služieb a sociálno-právnej ochrany a kurately na úrovni kraja
- Nepostačujúce kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb na území Prešovského kraja

3. Tvorba krajiny a protipovodňová ochrana

- Zníženie ekologickej stability krajiny
- Nedostatočná ochrana obyvateľstva pred povodňami

4. Ochrana vôd

- Znečistenie povrchových a podzemných vôd
- Vyradovanie vodných zdrojov a vznik deficitu
- Nízka úroveň vybavenosti sídiel verejnými vodovodmi

5. Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

- Nedostatočná pripravenosť na využívanie obnoviteľných zdrojov energie

6. Zlepšenie manažmentu odpadového hospodárstva

- Nedostatočné zhodnocovanie viacvrstvových obalov
- Nedostatočné využívanie bioodpadu
- Zvýšenie miery ohrozenia pri zneškodňovaní auto vrakov

7. Rozvoj dopravnej infraštruktúry

- Slabé prepojenie krajskej a celoštátnej cestnej dopravnej siete
- Nevyhovujúci stav ciest v kraji
- Slabá koordinácia jednotlivých druhov dopravy

- Nevyhovujúci stav železničnej dopravy potrebám v kraji
- Nedostatočne využitá prepravná kapacita letiska Poprad

8. Predchádzanie dlhodobej nezamestnanosti

- Vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti

9. Skvalitnenie stredného odborného školstva

- Nedostatok študentov SOŠ
- Nízka uplatniteľnosť absolventov SOŠ

10. Zníženie sociálnej vylúčenosti marginalizovaných rómskych komunít

- Prehľbujúca sa marginalizácia a sociálna vylúčenosť rómskych komunít

11. Špecializácia a modernizácia nemocníc

- Nedostatočná úroveň poskytovania zdravotnej starostlivosti v nemocniciach kraja

12. Rozvoj podnikania

- Nízka konkurencieschopnosť podnikateľskej základne v Prešovskom kraji

13. Rozvoj informatizácie

- Nedostatočné využívanie IKT technológií pri plánovaní a rozhodovaní
- Nízka prepojitelnosť informačných systémov v kraji a nedostatočný prístup k informáciám
- Nízke vedomosti, zručnosti a praktické skúsenosti pracovníkov VÚC s využívaním IKT
- Nedostatočná ponuka a využívanie elektronických služieb VÚC PSK

14. Šport pre všetkých

- Klesajúci záujem verejnosti o šport v PSK, najmä u mladej generácie
- Absencia mimoškolskej športovej činnosti a školských športových súťaží
- Nedostatočná podpora športových talentov
- Nedostatočná podpora masovej telovýchovy a športu

15. Rozvoj regionálnej kultúry

- Nedostatočný manažment procesu rozvoja regionálnej kultúry
- Nedostatočná podpora existujúcich a novovznikajúcich kultúrnych aktivít regionálneho významu
- Nevyhovujúci technický a prevádzkový stav regionálnych pamäťových a fondových inštitúcií, zariadení kultúrnej infraštruktúry a kultúrnych pamiatok.

Aktivity PRO Hrabkov uvedené v akčnom pláne investícií na roky 2015 – 2022 sú v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008 - 2015 :

1. Prioritná téma: Rozvoj podnikania

Hlavný cieľ: Zvýšiť konkurencieschopnosť podnikateľskej základne v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Hrabkov: - cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou

2. Prioritná téma: Rozvoj cestovného ruchu

Hlavný cieľ: Vytvoriť z Prešovského kraja vyhľadávanú destináciu cestovného ruchu v Slovenskej republike

Aktivity PRO Hrabkov: - rekonštrukcia a výstavba chodníkov v obci

- rekonštrukcia miestnych komunikácií

- vybudovanie oddychovej zóny

3. Prioritná téma: Tvorba krajiny a protipovodňová ochrana

Hlavný cieľ: Zvýšiť ekologickú stabilitu krajiny a zlepšiť ochranu obyvateľstva/územia pred povodňami v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Hrabkov: - regulácia potoka Križovianka

- čistenie potoka Križovianka

4. Prioritná téma: Ochrana vôd

Hlavný cieľ: Zlepšiť ochranu a racionálne využívanie vôd v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Hrabkov: - vybudovanie kanalizácie

5. Prioritná téma: Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Hlavný cieľ: Zvýšiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Hrabkov: - rekonštrukcia verejných budov

15. Prioritná téma: Šport pre všetkých

Hlavný cieľ: Zvýšiť záujem verejnosti o športovanie a tým podporiť zdravý životný štýl obyvateľov Prešovského kraja

Aktivity PRO Hrabkov: - výstavba detského ihriska

- rekonštrukcia šatní, úprava okolia v športovom areáli

1.6. SWOT analýza

SWOT analýza obce Hrabkov bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- z analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- jej potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šancí),
- jej potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Tab. 29 SWOT analýza ekonomickej oblasti a technická infraštruktúra obce Hrabkov

Ekonomická oblasť a technická infraštruktúra	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná geografická poloha obce, • blízkosť miest –Prešov, Krompachy, Spišská Nová Ves • plynofikácia obce 100%, • existencia verejného vodovodu 100%, • dostatočná telekomunikačná sieť, • podpísaná Priateľská dohoda s Gminou Wojaszówka z Poľskej republiky 	<ul style="list-style-type: none"> • zlý technický stav miestnych komunikácií, • chýbajú chodníky, resp. sú nedokončené • chýbajú cyklotrasy, • ohrozenie životného prostredia a prírodných daností vplyvom

<ul style="list-style-type: none"> • prítomnosť atraktívneho prostredia, • členstvo v MAS SKALA, o.z. • propagácia obce prostredníctvom internetu a iných komunikačných médií, • dlhoročná história obce a tradície, • relatívny dostatok podnikateľov v obci, • existencia lesných spoločenstiev, • dobrá dostupnosť dopravy, • prostredie v okolí obce je vhodné pre rozvoj zimných športov a cykloturistiky, • hromadná doprava zabezpečená SAD Prešov, a.s. • existujúci hospodársky dvor PD Braniska • vybudovaná sieť miestnych komunikácií cca 2,5 km, • existencia dvoch predajní potravín, pizzerie a pohostinského zariadenia • existencia cintorínu, • existencia Dom smútku, • potenciál pre rozvoj pešej turistiky, • existencia verejného rozhlasu, • vhodná alokácia obecného úradu • v obci sú pozemky na IBV 	<p>komunikačných sietí a rozvojom technickej infraštruktúry,</p> <ul style="list-style-type: none"> • náročnosť v oblasti vysporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce, • nepriaznivý podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva, • vysoká miera nezamestnanosti , • nízke možnosti zamestnania v obci, • nízke priemerné mzdy v regióne, • nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, • nedostatok drobných prevádzok v obci, • objekty pre kultúrne a spoločenské aktivity si vyžadujú technickú obnovu, prípadne kompletnú rekonštrukciu, • nedostatočné zapojenie podnikateľských subjektov na kultúrno-spoločenských akciách, • nezáujem občanov o obnovenie tradícií, • nedostatočná komunikácia medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske zrušenia, podnikatelia, občania,...) • vysoká finančná zaťaženosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, • nízka úroveň služieb cestovného ruchu, • absencia stravovacieho zariadenia, • nezáujem občanov o obnovenie tradícií, • slabo využitý kultúrno – historický potenciál obce, • nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu k turizmu, • nedostatočná propagácia cestovného ruchu obce, • nedostatočné využitie verejných zdrojov (EÚ, SR) a úverových prostriedkov pri financovaní zámerov obce,
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, • absencia miestnej kanalizácie, • potrebná rekonštrukcia autobusových zastávok v obci, • chýbajúci územný plán obce, • nedostatok parkovacích plôch v obci
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • spolupráca s inými obcami, • rozšírenie cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou, • príprava pozemkov na IBV zavedením inžinierskych sietí k pozemkom, • vypracovanie územného plánu obce, • vybudovanie kanalizácie pre obec, • rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu, • rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, • vybudovanie chýbajúcich chodníkov a cyklotrasy, • revitalizácia cintorína, vybudovanie oplotenia • prostredie v okolí obce je vhodné pre rozvoj zimných športov a cykloturistiky, • spolupodieľanie sa na vytváraní nových pracovných príležitostí a na ekonomickom rozvoji oblasti, • vybudovanie parkovísk v obci • zapojenie všetkých vekových zložiek obyvateľstva na záujmových aktivitách, • aktivizácia partnerstva samosprávy, podnikateľov a záujmových združení, • podpora vzniku malých podnikateľských subjektov v oblasti služieb a výroby, • potreba využitia verejných zdrojov (EÚ, SR) a úverových prostriedkov pri financovaní zámerov obce, 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok vlastných i verejných finančných zdrojov na financovanie projektov v rámci dopravnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti, • negatívny dopad realizovanej výstavby a rôznorodnej dopravnej infraštruktúry na životné prostredie, • nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, • nárast občanov vysokej vekovej kategórie, • vytlačanie znevýhodnených skupín obyvateľstva z trhu práce, • neustály rozvoj individuálnej automobilovej dopravy vytvára tlak na údržbu miestnych komunikácií, • nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce, • neúspešnosť predkladaných žiadostí o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ a štátneho rozpočtu, • odchod alebo útlm výroby veľkých podnikov v blízkom okolí

--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 30 SWOT analýza environmentálnej oblasti v obci Hrabkov

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • pokojné prostredie, • krásna rozmanitá príroda, • blízkosť prírodných prvkov, • prijateľný stav životného prostredia, • dostatok priestorov pre budovanie oddychových zón v obci, • dostatok pitnej a úžitkovej vody, • zabezpečený odvoz TKO, • relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, • zavedený separovaný zber v obci, • čiastočne vybudované rigoly na odvod dažďovej vody pozdĺž miestnych komunikácií, • vyregulovaná časť potoka Križovianka. 	<ul style="list-style-type: none"> • narastanie individuálnej automobilovej a tranzitnej dopravy, • chýbajúca kanalizácia v obci, • nedostatočná údržba verejného priestranstva, • nezáujem majiteľov pozemkov o kosenie porastov, • slabý záujem občanov o separáciu a zhodnocovanie zložiek komunálneho odpadu, • vyhadzovanie odpadu do prírody, • všeobecný nezáujem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin, • nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, • nedostatočná informovanosť občanov o stave ŽP, • časté lejaky a búrky, • zanesené koryto potoka Križovianka.
Príležitosti	Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> • znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia, • úprava verejných plôch a priestranstiev, • vybudovanie tzv. zelených zón – pre oddych, detských a športových ihrísk. • bezpečné odvádzanie odpadových vôd vybudovaním kanalizácie s napojením na neďalekú ČOV, • možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátneho rozpočtu, • zabezpečiť efektívny separovaný zber v obci, • vyregulovanie a vyčistenie koryta potoka Križovianka. 	<ul style="list-style-type: none"> • ohrozovanie obce prašnosťou, a znečisťovaním ovzdušia vplyvom zveľaďovania technickej a občianskej infraštruktúry, • zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, • nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, • ohrozovanie čistoty spodných vôd septikmi, • nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu, vytváranie a neriešenie nepovolených, tzv. divokých skládok, • zmena klimatických podmienok, • poškodenie prírodného lesného bohatstva nevhodným hospodárením, • hrozba erózie pôdy, • hrozba záplav, • znečistenie životného prostredia.
--	---

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 31 SWOT analýza sociálnej oblasti a občianskej vybavenosti v obci Hrabkov

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • takmer homogénna národnostná a náboženská štruktúra obyvateľov, • predpoklady priaznivého demografického a migračného vývoja počtu obyvateľstva, • rozmanitosť dopravného spojenia s premávkou v postačujúcich časových intervaloch, 	<ul style="list-style-type: none"> • zhoršovanie vekovej štruktúry obyvateľstva (rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a pokles obyvateľov v predproduktívnom veku), • pomerne vysoká nezamestnanosť v okrese a v kraji, • nízka natalita,

<ul style="list-style-type: none"> • obec má zriadenú ZŠ a MŠ, • silná mimoškolská činnosť, • existencia knižnice, • existencia a fungovanie spolkov v obci, • tradícia v organizovaní spoločenských a kultúrnych podujatí, • dostatok kultúrnych a športových podujatí, • neexistencia marginalizovaných rómskych komunít. 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia zdravotného strediska a pošty v obci, • nevyhovujúca doprava (SAD nevyhovuje podmienkam vyučovania), • dlhé čakanie na vyšetrenie u lekárov v dostupných zdravotných strediskách, • vysoká prevádzková nákladovosť a zlý technický stav objektov občianskej vybavenosti, • nedostatočná súdržnosť medzi občanmi.
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vybudovanie, prípadne rekonštrukcia komunitných (kultúrno-spoločenských, športových) areálov obce, • rekonštrukcia šatní na futbalovom ihrisku, • výstavba parkovísk v obci, • modernizácia budovy MŠ a ZŠ, • vybudovanie detského, • zriadenie klubu pre mladých s posilňovňou, • poskytovanie priestorov pre stretávanie a organizovanie záujmových skupín, • modernizácia KD, • pomoc starým a opusteným ľuďom, • zriadenie denného stacionáru pre seniorov. 	<ul style="list-style-type: none"> • zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, • odchod mladých ľudí za prácou a lepšími podmienkami z obce, • nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti, • rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov.

Zdroj: vlastné spracovanie

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať patrenia na

zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

Vyhodnotenie realizovaných projektov prechádzajúceho PHSR

Tab. 32 Zhodnotenie PHSR 2004 – 2015

Krátkodobé ciele	Vyhodnotenie splnené/čiastočne splnené/nesplnené	Obdobie
1.1. Vyhľadávať ľudí schopných a ochotných venovať sa príprave a organizácii kultúrnych podujatí, resp. viesť záujmové kultúrne aktivity.	čiastočne splnené	2004
1.2. Pripraviť návrh financovania kultúry v obci	čiastočne splnené	2004
1. 1 Zmapovať folklórne tradície v obci	čiastočne splnené	2004
1. 2. Zapojiť školu do spolupráce pri vedení folklórnej činnosti.	nesplnené	2010
1. 3. Prezentovať zachované folklórne tradície.	splnené	2004
1.1. Zriadiť redakčnú radu pre vydávanie časopisu	nesplnené	6/2004
1.2. Redakčná rada vydáva časopis štvrťročne	nesplnené	2010
1.1. Vyhľadať lokálnych lídrov schopných viesť a organizovať záujmové skupiny vo voľnom čase, prípadne využiť ponuky externých kultúrnych organizácií.	nesplnené	2010
1.1. Vypracovať prehľad ponuky a dopytu v oblasti ľudských zdrojov v obci.	nesplnené	2010
1.2. Realizovať aktivity (rekvalifikačné kurzy, prezentácie úspešných samozamestnávateľov, kontakty s účtovnými poradcami atď.) na adaptáciu pracovnej sily pre trh práce v spolupráci so vzdelávacími inštitúciami a s využitím externých finančných zdrojov.	nesplnené	2006
1.1. Zapojiť vysokoškolákov do diania a riadenia obce a využívať ich odborný potenciál v diskusii o jednotlivých oblastiach rozvoja obce, pri vypracovávaní projektov a rozvojových zámerov, pri manažovaní akcií atď.	čiastočne splnené	2010
1.1. Prostredníctvom informačných prostriedkov a verejných zhromaždení oboznamovať občanov s ich právami a povinnosťami vo vzťahu k obci, samospráve a štátu.	čiastočne splnené	2010
1. 1. Vypracovať koncepciu starostlivosti o prestárlych a zdravotne odkázaných občanov.	nesplnené	2010
1. 1. Vypracovať koncepciu starostlivosti o sociálne odkázaných občanov.	nesplnené	2010
1. 2. Pripraviť zásobník projektových zámerov na riešenie problémov určených v koncepcii.	nesplnené	2010
1. 2. Vypracovať projekt na získanie externých zdrojov na rekonštrukciu budovy a areálu ZŠ s MŠ.	splnené	2004
1. 2. Zabezpečiť financovanie výstavby kanalizácie a ČOV.	čiastočne splnené	2004-2008

1. 3. Preskúmať možnosti partnerskej spolupráce s okolitými obcami a možnosti financovania z fondov EÚ.	čiastočne splnené	2004
1. 1. Zabezpečiť stravovacie služby pre občanov v školskej jedálni.	splnené	2010
1. 2. Informovať občanov o poskytovaní stravovacích služieb v ŠJ.	splnené	priebežne
1. 1. V spolupráci s externými odborníkmi zmapovať možnosti rozvoja CR v regióne obce s možnosťou prepojenia na širší región.	nesplnené	2006
1. 1. Zapojiť do realizácie rozvoja CR podnikateľské subjekty ako partnerov pri projektoch a podieľať sa na príprave projektov pre rozvoj CR.	nesplnené	2004-2010
1. 1. Zabezpečiť stavebné povolenie pre výstavbu kanalizácie a ČOV	splnené	2004
1. 1. Zabezpečiť finančné prostriedky pre výstavbu kanalizácie a ČOV z fondu SREP MŽPSR	nesplnené	2004
1. 1. Vypracovať program osvetu na zvýšenie zodpovednosti občanov za zdravé životné prostredie.	čiastočne splnené	2004
1. 2. Realizovať program osvetu na zvýšenie zodpovednosti detí za zdravé životné prostredie.	čiastočne splnené	2004-2006
1. 3. Realizovať program osvetu na zvýšenie zodpovednosti verejnosti za zdravé životné prostredie.	čiastočne splnené	2004-2006
1. 1. Zostaviť monografiu, vypracovať jej definitívnu podobu a zabezpečiť finančné zdroje na jej vydanie.	nesplnené	2010
1. 2. Pripomínať udalosti historického významu cestou komunikačných prostriedkov obce.	čiastočne splnené	2004-2010
1.1. Zapojiť existujúce spolky a školu do vyhľadávania informácií o tradíciách obce.	nesplnené	2006
1. 2. Zachovať tradíciu súťaží hasičov a futbalového klubu	splnené	2010
1.1 Pripraviť analýzu možných podnikateľských aktivít a zdrojov pre podnikanie ako napr. ľudské zdroje, prírodné zdroje, vhodné priestory na prenájom, infraštruktúra a pod.	nesplnené	2004
1. 1. Pripraviť analýzu možných podnikateľských aktivít a zdrojov pre podnikanie ako napr. ľudské zdroje, prírodné zdroje, vhodné priestory na prenájom, infraštruktúra a pod.	nesplnené	2010
1. 1. Pripraviť v spolupráci s odborníkmi z PD Branisko seminár o možnostiach diverzifikácie činnosti v poľnohospodárstve (napr. agroturistika) a o možnostiach získania externých zdrojov pre tieto aktivity.	nesplnené	2005

Zdroj: OcÚ Hrabkov

Tab. 33 Prehľad investičných aktivít v obci

Názov investície / projektu / aktivity	Rok/y realizácie:	Suma investície v EUR	Z toho vlastné zdroje obce	Z toho európske, národné spolufinancovanie	Poznámky
Výstavba parkoviska pri ZŠ s MŠ	2004	18 749,05	18 749,05	0	
Nákup osobného motorového vozidla Škoda Fabia Combi	2005	10 809,60	10 809,60	0	
Výstavba kompostoviska do 10 t a nákup záhradnej techniky	2006	10 809,60	540,48	10 269,12	
Rekonštrukcia Verejného osvetlenia	2006	12137,82	7 158,82	4 979,00	
Oprava ZŠ- čiastočné zateplenie a čiastočná výmena okien	2006	65 665,84	65 665,84	0	
Výstavba cesty a úprava schodov na miestnom cintoríne	2007	12 429,64	12 429,64	0	
Výmena okien a dverí v Kultúrnom dome	2005	3 351,19	3 351,19	0	
Zavedenie WIFI Internetu	2008	2 370,04	2 370,04	0	
Nákup traktorovej kosačky	2008	3 711,38	3 711,38	0	
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu – čiastočná	2008	3 649,50	3 649,50	0	
Výmena okien a dverí na OcÚ	2008	6 313,52	3 658,01	2 655,51	
Výmena okien na šatni Športového areálu obce	2010	4 868,16	868,16	4 000,00	
Výmena okien a dverí na starej budove MŠ	2008	5 536,54	557,54	4 979,00	
Výstavba viacúčelového ihriska s umelou trávou pri ZŠ s MŠ	2009-2010	64 656,61	24 823,91	39 832,70	
Oprava miestnej komunikácie (za Šuľa)	2009	7 281,38	7 281,38	0	
Rekonštrukcia ZŠ	2009-2010	540 720,85	191 975,56	348 745,29	
Rekonštrukcia sociálnych zariadení a kuchyne v Kultúrnom dome	2009	14 853,39	14 853,39	0	
Výstavba kanalizácie	2007-2014	392 544,31	34 189,47	358 354,80	rozostavaná stavba
Oplotenie viacúčelového ihriska s umelou trávou	2010	2 603,98	2 603,98	0	
Protipovodňové opatrenia	2011	92 700,00	0	92 700,00	
Rekonštrukcia sociálnych zariadení v šatni Športového areálu obce	2012	2 478,52	1 478,52	1 000,00	
Festival amatérskych divadiel	2013	43 387,40	2 169,37	41 218,00	

Kamerový systém v obci	2014	6 250,00	1 250,00	5 000,00	
Oprava hracej plochy futbalového ihriska	2013-2014	27 368,13	26 368,13	1 000,00	
Obstaranie vozidla IVECO Daily	2015	dar	dar	MV SR	

Zdroj: OcÚ Hrabkov

V obci Hrabkov bolo zrealizovaných veľa projektov a aktivít, čo vyplýva aj z vyššie uvedenej tabuľky. Pri ich realizácii obec používala vlastné finančné zdroje, ale aj spolufinancovanie z európskych a národných zdrojov.

2. Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Strategické a jednotlivé ciele vychádzajú z § 3 zákona č. 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je: „odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.“ Pri vytváraní stratégie rozvoja obce Hrabkov na roky 2015 - 2022 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR.

Priority pre financovanie

Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020 je zameraný na:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúru pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- modernú a profesionálnu verejnú správu.

Tab. 34 Prehľad programov na roky 2014 – 2020

P. č.	Operačné programy	Riadiaci orgán
1.	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR
2.	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR
3.	Ľudské zdroje	MPSVR SR
4.	Kvalita životného prostredia	MŽP SR
5.	Integrovaný regionálny operačný program	MPRV SR
6.	Efektívna verejná správa	MV SR
7.	Technická pomoc	ÚV SR
8.	Program rozvoja vidieka	MPRV SR
9.	Rybné hospodárstvo	MPRV SR
10.	Programy EÚS	-

Zdroj: vlastné spracovanie

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách, oblastiach rozvoja - ekonomická (hospodárska), sociálna, environmentálna.

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Hrabkov:

„Obec Hrabkov je obec s atraktívnym prostredím pre život, s komplexnou infraštruktúrou, poskytujúca kvalitné služby a podmienky pre bývanie, s bohatými možnosťami kultúrneho a športového vyžitia pre potreby svojich obyvateľov v súlade s ochranou životného prostredia a so zabezpečením trvalo udržateľných podmienok rozvoja.“

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja má obec Hrabkov nasledovný strategický cieľ na obdobie rokov 2015 - 2022:

Strategický cieľ obce Hrabkov

Vytvorenie komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce Hrabkov s bohatou ponukou možností trávenia voľného času a so zdravým životným prostredím.

Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza o poznatkov potrieb obce, ich dôležitosť pre zabezpečenie kvality života jej občanov a výsledkov dosiahnutých v predchádzajúcich rokoch.

Pre PRO obce Hrabkov na roky 2015 - 2022 sú navrhnuté tri prioritné oblasti rozvoja obce, a to oblasť sociálnej politiky, oblasť ekonomickej (hospodárskej) politiky, oblasť environmentálnej politiky.

Ekonomická (hospodárska) oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom zvyšovanie konkurencieschopnosti obce a udržanie ekonomickej výkonnosti obce.

Sociálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality.

Environmentálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom ochrana a tvorba životného prostredia.

Tab. 35 Prehľad strategických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - Ekonomická (hospodárska)	
Cieľ 1: Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce	Cieľ 2: Zlepšenie základných služieb so zameraním na technickú infraštruktúru
Opatrenie 1.1 Tvorba podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce	Opatrenie 1.4 Bezpečné a dostupné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá

Zdroj: vlastné spracovanie

Špecifický cieľ 1: Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je zvýšiť efektívnosť vidieckej ekonomiky. Opatrenia sú zamerané na podporu cestovného ruchu zameraného na rozšírenie ponuky aktivít pre návštevníkov, propagáciu územia a budovanie partnerstiev. Propagácia širšieho územia je oveľa efektívnejšia, jednak z pohľadu využitia územia ako aj získania zdrojov financovania.

Špecifický cieľ 2: Zlepšenie základných služieb so zameraním na technickú infraštruktúru

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú technickú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia a bezpečnosť.

Tab. 36 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna		
Cieľ 3: Rozšíriť možnosti pre bývanie	Cieľ 4: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov	Cieľ 5: Zachovanie kultúrno – športového potenciálu obce
Opatrenie 2.1 Vytváranie podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV)	Opatrenie 2.2 Zlepšenie podmienok na prevádzkovanie ZŠ a MŠ	Opatrenie 2.3 Modernizácia kultúrnej a športovej infraštruktúry

Zdroj: vlastné spracovanie

Špecifický cieľ 3: Rozšíriť možnosti pre bývanie

Zdôvodnenie: Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj migráciou obyvateľstva za lepšími podmienkami. Úlohou tohto cieľa je vytvoriť vhodné podmienky na bývanie, a tak udržať mladú generáciu v obci. Potrebne je zamerať sa hlavne na podporu výstavby rodinných domov (IBV) zavedením inžinierskych sietí do lokalít určených na IBV.

Špecifický cieľ 4: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov

Zdôvodnenie: Z hľadiska starnutia obyvateľstva je predpoklad, že v blízkej budúcnosti nastane nárast skupín obyvateľstva odkázaných na sociálnu pomoc. Pre kvalitný vzdelávací a výchovný proces je potrebné vytvoriť a vybaviť priestory pre prevádzkovanie predškolského a školského zariadenia. Úlohou tohto cieľa je modernizovať a budovať sociálnu infraštruktúru s dôrazom na zvýšenie kvality a efektivity ich služieb.

Špecifický cieľ 5: Zachovanie kultúrno – športového potenciálu obce

Zdôvodnenie: Najväčšími možnosťami pre kontakt a prácu s obyvateľmi do života obce je ich zaangažovanosť v oblasti kultúry a športu. Obec si uvedomuje potrebu kultúrnych a športových akcií a s tým spojenou nedostatočnou infraštruktúrou. Úlohou tohto cieľa je dobudovať kultúrnu a športovú infraštruktúru a zabezpečiť realizáciu tradičných kultúrnych a športových podujatí so zapojením širokej verejnosti.

Tab. 37 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna	
Cieľ 6: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry	Cieľ 7: Zvýšenie povedomia občanov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a eliminácia nepriaznivých vplyvov na životné prostredie
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	Opatrenie 3.2 Ochrana obyvateľov pred povodňami

Zdroj: vlastné spracovanie

Špecifický cieľ 6: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: S narastajúcou spotrebou vody a s tým spojeným vypúšťaním odpadových vôd je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Úlohou tohto cieľa je dobudovanie a rekonštrukcia environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

Špecifický cieľ 7: Zvýšenie povedomia občanov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a eliminácia nepriaznivých vplyvov na životné prostredie

Zdôvodnenie Z dôvodu výskytu miestnych búrok a ohrozenia obyvateľov záplavami je potrebné ochrániť obyvateľstvo aj majetok preventívnymi protipovodňovými opatreniami.

3. Programová časť

Programová časť PRO obce Hrabkov nadväzuje na strategickú časť a obsahuje zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie PRO. Táto časť obsahuje konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov.

Tab. 38 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu	Prioritná oblasť /oblasť
Opatrenie 1.1 Tvorba podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	Projekt 1.1.1 Propagácia obce – informačné materiály, mapy a tabule	Obec, podnikatelia aktívni v obci	Ekonomická
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce	Projekt 1.2.1 Podpora športu, DHZ a folklóru v obci	Obec, združenia aktívne v obci, spolupracujúce inštitúcie v okolí, SK a PL partneri	Ekonomická
	Projekt 1.2.2 Užšia spolupráca v rámci MAS SKALA, o.z		Ekonomická
	Projekt 1.2.3 Cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou		Ekonomická
Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	Projekt 1.3.1 Rekonštrukcia budovy obecného úradu a hasičskej zbrojnice	obec	Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.3.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu		Ekonomická/enviro- nmentálna
	Projekt 1.3.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci (4 ks)		Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.3.4 Revitalizácia cintorína a výstavba parkoviska pri cintoríne		Ekonomická/sociálna
Opatrenie 1.4 Bezpečné a dostupné miestne komunikácie,	Projekt 1.4.1 Rekonštrukcia a výstavba chodníkov	obec	Ekonomická
	Projekt 1.4.2		Ekonomická

chodníky a verejné priestranstvá	Rekonštrukcia miestnych komunikácií		
Opatrenie 2.1 Vytváranie podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV)	Projekt 2.1.1 Výstavba inžinierskych sietí pre IBV Sosničky	Obec	Sociálna
	Projekt 2.1.2 Územný plán obce – tvorba		Sociálna
Opatrenie 2.2 Zlepšenie podmienok na prevádzkovanie ZŠ a MŠ	Projekt 2.2.1 Modernizácia MŠ a ZŠ oprava interiéru	Obec	Sociálna
Opatrenie 2.3 Modernizácia kultúrnej a športovej infraštruktúry	Projekt 2.3.1 Revitalizácia verejného priestranstva obce, výstavba detského ihriska	Obec	Sociálna
	Projekt 2.3.2 Rekonštrukcia šatní, úprava okolia a výstavba parkoviska v športovom areáli		Sociálna
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	Projekt 3.1.1 Vybudovanie kanalizácie	Obec	Environmentálna
Opatrenie 3.2 Ochrana obyvateľov pred povodňami	Projekt 3.2.1 Regulácia potoka Križovianka	Obec, SVP, š.p., Štátne lesy, a.s.	Environmentálna
	Projekt 3.2.2 Čistenie potoka Križovianka		Environmentálna

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 39 Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov

Projekt / aktivita	Výsledok / dopad
1.1.1 Propagácia obce – informačné materiály, mapy a tabule	prezentácia obce a podpora cestovného ruchu

Projekt 1.2.1 Podpora športu, DHZ a folklóru v obci	podpora miestnych spolkov, rozvoj tradícií a športu v obci
Projekt 1.2. 1 Užšia spolupráca v rámci MAS SKALA, o.z	zabezpečenie aktívnej spolupráce podnikateľov a vytvorenie nových pracovných miest, získanie finančných prostriedkov pre obec, posilnenie regiónu
1.2.3 Cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou	prezentácia obce v zahraničí a realizácia spoločných projektov
Projekt 1.3.1 Rekonštrukcia budovy obecného úradu a hasičskej zbrojnice	zlepšenie technického stavu budovy a využitie priestorov pre občanov a činnosť DHZ
Projekt 1.3.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	zlepšenie technického stavu budovy, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti, kvalitný a bezpečný priestor pre kultúrny život v obci
Projekt 1.3.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci (4 ks)	zlepšenie technického stavu a estetická funkcia, zabezpečenie bezpečnosti
Projekt 1.3.4 Revitalizácia cintorína a výstavba parkoviska pri cintoríne	estetická funkcia, zvýšenie bezpečnosti a ochrana cintorína pred vandalizmom, lepší prístup
Projekt 1.4.1 Rekonštrukcia a výstavba chodníkov	2,2 km zlepšenie technického stavu, 1,2km výstavba chodníkov, bezpečnosť občanov
Projekt 1.4.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	3 km zlepšenie technického stavu, bezpečnosť občanov
Projekt 2.1.1 Výstavba inžinierskych sietí pre IBV Sosničky	kompletné zabezpečenie podmienok pre budovanie RD
Projekt 2.1.2 Územný plán obce – tvorba	dokumentácia pre územný rozvoj obce
Projekt 2.2.1 Modernizácia MŠ a ZŠ oprava interiéru	zariadenie tried pre plynulý chod vyučovania, estetická funkcia
Projekt 2.3.1 Revitalizácia verejného priestranstva obce, výstavba detského ihriska	úpravy podľa potreby, zvýšenie atraktivity prostredia obce, estetická funkcia, priestor pre stretávanie sa občanov
Projekt 2.3.2 Rekonštrukcia šatní, úprava okolia a výstavba parkoviska v športovom areáli	kvalitnejšie a bezpečnejšie podmienky pre šport
Projekt 3.1.1 Vybudovanie kanalizácie	napojenie 700 obyvateľov
Projekt 3.2.1 Regulácia potoka Križovianka	ochrana pred povodňami
Projekt 3.2.2 Čistenie potoka Križovianka	Zabezpečenie plynulého toku, ochrana pred povodňami, estetická funkcia

Zdroj: vlastné spracovanie

4. Realizačná časť

Realizácia Programu rozvoja obce Hrabkov predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a na úrovni projektov. Realizácia začína po vypracovaní a schválení PRO v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti PRO, v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja, samospráva.

Realizačná časť PRO nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia a akčný plán s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu rozvoja obce bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo (OZ)**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PRO obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickkej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Najvyšším výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PRO je **starosta obce**, ním riadené inštitúcie obce a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PRO a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

Inštitucionálne a administratívne zabezpečuje činnosť zastupiteľstva a starostu ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom **obecný úrad**. V plnom rozsahu vykonáva administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia a monitorovania.

4.2. Komunikačná stratégia

V obci je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PRO, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PRO a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce predstavuje webová stránka obce (www.hrabkov.sk) so sprievodnými komunikačnými kanálmi: informačná tabuľa umiestnená pri obecnom úrade a miestny rozhlas. Ďalšími komunikačnými kanálmi sú zasadnutia obecného zastupiteľstva a informovanie občanov prostredníctvom zvolených poslancov obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov Programu rozvoja obce Hrabkov v rámci informovanosti a zverejňovania, hlavne pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov, alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

4.3. Monitorovanie a hodnotenie

Program rozvoja obce Hrabkov na roky 2015 - 2022 je otvoreným dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a projekty budú realizované obcou Hrabkov, organizáciami zriadenými a založenými obcou, zaangažovanými aktérmi v obci resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu

negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Na základe výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov, opatrení a pod.

Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenie jeho platnosti a to na úrovni projektov. Základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa** za príslušný rok schválená v OcZ (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom).

Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný starosta (v spolupráci s externou spoločnosťou, ak je externý manažment súčasťou projektu). Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu.

Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PRO) systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Dokument PRO musí prejsť v rámci procesu schvaľovania procesom strategického hodnotenia v zmysle príslušných ustanovení **Zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PRO bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v OcZ. Výstupom hodnotenia je hodnotiacia správa za príslušný rok schválená v OcZ, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PRO sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OcZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PRO (Príloha č. 5 - Vzor monitorovacej správy).

Tab. 40 Plán hodnotenia a monitorovania PRO

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr 2017	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PRO	2016	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	v prípade potreby	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2022	na základe rozhodnutia starostu a obce o príprave PRO na programové obdobie 2023 – a neskôr

Zdroj: MDRR SR 2015 a vlastné spracovanie

4.4. Akčný plán

Súčasťou realizačnej časti PRO Hrabkov je spracovaný akčný plán podľa jednotlivých prioritných oblastí a obsahuje aktivity/zoznam investícií všetkých opatrení. Akčný plán je zostavený podľa výsledkov dotazníkového prieskumu. Poradie ani dôležitosť nie sú určené, vzhľadom na špecifické podmienky, ktoré budú definované až v jednotlivých výzvach v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020, resp. ostatných programoch a podľa reálnych možností obce. Akčný plán je realizovateľný v časovom období 2015 - 2022 a všetky plánované investície sú rovnocenné.

Každý akčný plán musí byť:

- reálny podľa finančných a časových možností
- konkrétny - rieši príčinu špecifického cieľa
- flexibilný – podľa možnosti spoločného postupu všetkých zúčastnených strán
- transparentný – verejné prístupný a kontrolovateľný
- monitorovaný a hodnotiteľný v merateľných jednotkách.

Tab. 41 Akčný plán obce Hrabkov

Priorita; opatrenie; aktivita/projekt	Termín (rok)		Financovanie	Suma	Ukazovateľ výstupu
Priorita 1 – ekonomická (hospodárska) oblasť					
Opatrenie 1.1 Tvorba podmienok pre rozvoj cestovného ruchu					
1.1.1 Propagácia obce – informačné materiály, mapy a tabule	2015-2022	obec	Vlastné zdroje obce, súkromné zdroje, iné zdroje	10 000	Zrealizované projekty propagácie obce
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce					
1.2.1 Podpora športu, DHZ a folklóru v obci	2015-2022	obec	Vlastné zdroje obce, národné zdroje, súkromné zdroje, iné zdroje	10 000	Zrealizované projekty propagácie obce
1.2.2 Užšia spolupráca v rámci MAS SKALA, o.z	2015-2022	obec	PRV 2014-2020 vlastné zdroje, iné zdroje	10 000	Zrealizované projekty propagácie obce
1.2.3 Cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou	2015-2022	obec	PCS PL-SK, vlastné zdroje	20 000	Zrealizované projekty propagácie obce
Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov					
1.3.1 Rekonštrukcia budovy obecného úradu a hasičskej zbrojnice	2015-2022	obec	PRV 2014 -2020, národné zdroje	100 000	Počet zrekonštruovaných verejných budov
1.3.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	2015-2022	obec	PRV 2014 -20, národné zdroje	230 000	Počet modernizovaných verejných budov
1.3.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci (4ks)	2015-2022	obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	15 000	Počet opravených zastávok
1.3.4 Revitalizácia cintorína a výstavba parkoviska pri cintoríne	2015-2022	obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	80 000	Počet zrealizovaných projektov
Opatrenie 1.4 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá					
1.4.1 Rekonštrukcia a výstavba chodníkov	2015-2022	obec	PRV 2014 -20, národné zdroje	300 000	Počet km vybudovaných a zrekonštruovaných chodníkov
1.4.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2015-2022	obec	PRV 2014 -2020, národné zdroje	400 000	Počet km rekonštrukcia miestnych komunikácií
Priorita 2: sociálna oblasť					
Opatrenie 2.1 Bytová politika a individuálna bytová výstavba (IBV)					
2.1.1 Výstavba inžinierskych sietí pre IBV Sosničky	2015-2022	Obec	Vlastné zdroje obce, úverové zdroje	500 000	Počet dostupných pozemkov

2.1.2 Územný plán obce – tvorba	2015-2022	Obec	vlastné zdroje obce	10 000	Územný plán obce
Opatrenie 2.2 Vytváranie podmienok na prevádzkovanie MŠ a ZŠ					
2.2.1 Modernizácia MŠ a ZŠ, oprava interiéru	2015-2022	Obec	Fondy EU, národné zdroje	100 000	Zrealizovaný projekt vybavenia tried
Opatrenie 2.3 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry					
2.3.1 Revitalizácia verejného priestranstva obce, výstavba detského ihriska	2015-2022	Obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce	30 000	Zrealizovaný projekt výstavby ihriska
2.3.2. Rekonštrukcia šatní, úprava okolia a výstavba parkoviska v športovom areáli	2015-2022	Obec	Fondy EU, dotácie, vlastné zdroje obce	150 000	Zrealizovaný projekt modernizácie štadiónu
Priorita 3: Environmentálna oblasť					
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd					
3.1.1 Vybudovanie kanalizácie	2015-2022	Obec	Envirofond SR, vlastné zdroje obce	2 500 000	Zrealizovaný projekt výstavby kanalizácie
Opatrenie 3.2 Ochrana obyvateľov pred povodňami					
3.2.1 Regulácia potoka Križovianka	2015-2022	Obec SVP, š.p.,	Envirofond SR, vlastné zdroje obce	1 000 000	Zrealizovaný projekt regulácie potoka
3.2.2 Čistenie potoka Križovianka	2015-2022	Obec, štátne lesy, a.s.	Iné zdroje	50 000	Zrealizovaný projekt čistenia potoka

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec Hrabkov má reálne skúsenosti s prípravou a realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja, ktoré sú uvedené v tab. č. 33 Prehľad investičných aktivít v obci.

5. Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- finančný rámec na celú realizáciu PRO,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce/VÚC.
-

Pre **finančný plán** je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia oparení a projektov uvedených v PRO Hrabkov na roky 2015 - 2022 budú plynúť z viacerých zdrojov:

Riadne zdroje finančného zabezpečenia

Verejné zdroje

- rozpočet obce Hrabkov
- rozpočet VÚC Prešov
- zdroje štátu - štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu Vlády SR
- štátne účelové fondy (Envirofond, ŠFRB a iné)

Iné zdroje

- súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia)
- úverové zdroje
- vlastné (predaj, nájom alebo vloženie majetku)
- iné prostriedky, ak to ustanoví zákon

Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- príspevky medzinárodných organizácií
- prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, Švajčiarsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody a iné)

- finančné prostriedky z Európskej únie v programovom období 2014 – 2020 tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým regiónom a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia.

Väčšina plánovaných projektov bude mať viaczdrojové financovanie. Indikatívny finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a na každý rok finančný prídelenie. Ide o finančný prídelenie plánovaný ako príspevok z každého fondu, iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu.

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a rozpočtu Slovenskej republiky je často viazaná na schopnosť obce spolufinancovať projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov.

Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, Prešovský samosprávny kraj a rôzne súkromné alebo vládne nadačné fondy na území Slovenska či iných štátov. Bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek i podporné programy pre spolufinancovanie rozličných projektových zámerov.

Tab. 42 Finančný rámec pre realizáciu PRO Hrabkov

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ - výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EI B príspevok (informačné)	Iné zdroje		
				mesiac/rok - mesiac/rok			a=b+e+f+g+h	b=c+d					Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom
													c	d
I. Hospodárska (ekonomická) politika					1 095 000 €	1 084 000 €	284 250 €	799 250 €	11 000 €	0 €	0 €	0 €		
Opatrenie 1.1 Tvorba podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	1.1.1 Propagácia obce – informačné materiály, mapy a tabule		prezentácia obce a podpora cestovného ruchu	2015-2022	10 000 €	6 000 €	6 000 €	0 €	4 000 €	0 €	0 €	0 €		
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce	1.2.1 Podpora športu, DHZ a folklóru vo obci		podpora miestnych spolkov, rozvoj tradícií a športu v obci	2015-2022	10 000 €	6 000 €	6 000 €	0 €	4 000 €	0 €	0 €	0 €		
	1.2.2 Užšia spolupráca v MAS SKALA, o.z.		zabezpečenie aktívnej spolupráce podnikateľov a vytvorenie nových pracovných miest, získanie finančných prostriedkov pre obec, posilnenie regiónu	2015-2022	10 000 €	7 000 €	7 000 €	0 €	3 000 €	0 €	0 €	0 €		

	1.2.3 Cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou		prezentácia obce v zahraničí a realizácia spoločných projektov	2015-2022	10 000 €	10 000 €	1 500 €	8 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	1.3.1 Rekonštrukcia budovy obecného úradu a hasičskej zbrojnice	1220 - Budovy pre administratívu	zlepšenie technického stavu budovy a využitie priestorov pre občanov a činnosť DHZ	2015-2022	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.3.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	1220 - Budovy pre administratívu	zlepšenie technického stavu budovy, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti, kvalitný a bezpečný priestor pre kultúrny život v obci	2015-2022	230 000 €	230 000 €	57 500 €	172 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.3.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok (4ks)		zlepšenie technického stavu a estetická funkcia, zabezpečenie bezpečnosti	2015-2022	15 000 €	15 000 €	3 750 €	11 250 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Opatrenie 1.4 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	1.3.4 Revitalizácia cintorína a výstavba parkoviska pri cintoríne	1274 - Ostatné budovy, i.n.	estetická funkcia, zvýšenie bezpečnosti a ochrana cintorína pred vandalizmom, lepší prístup	2015-2022	80 000 €	80 000 €	20 000 €	60 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.4.1 Rekonštrukcia a výstavba chodníkov	2112 - Miestne komunikácie	2,2 km zlepšenie technického stavu, 1,2 km výstavba chodníkov, bezpečnosť občanov	2015-2022	300 000 €	300 000 €	75 000 €	225 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.4.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	3 km zlepšenie technického stavu, bezpečnosť občanov	2015-2022	400 000 €	400 000 €	100 000 €	300 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
II. Sociálna politika					670 000 €	470 000 €	350 000 €	120 000 €	0 €	200 000 €	0 €	0 €
Opatrenie 2.1 Vytváranie podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV)	2.1.1 Výstavba inžinierskych sietí pre IBV Sosničky		kompletné zabezpečenie podmienok pre budovanie RD	2015-2022	500 000 €	300 000 €	300 000 €	0 €	0 €	200 000 €	0 €	0 €
	2.1.2 Územný plán obce – tvorba		dokumentácia pre územný rozvoj obce	2015-2022	10 000 €	10 000 €	10 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Opatrenie 2.2 Zlepšenie podmienok na prevádzkovanie ZŠ a MŠ	2.2.1 Modernizácia MŠ a ZŠ - oprava interiéru	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	zariadenie tried pre plynulý chod vyučovania, estetická funkcia	2015-2022	100 000 €	100 000 €	25 000 €	75 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
Opatrenie 2.3 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry	2.3.1 Revitalizácia verejného priestranstva obce, výstavba detského ihriska	2411 - Športové ihriská	úpravy podľa potreby, zvýšenie atraktivity prostredia obce, estetická funkcia, priestor pre stretávanie sa občanov	2015-2022	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
	2.3.2 Rekonštrukcia šatní, úprava okolia a výstavba parkoviska v športovom areáli	1265 - Budovy na šport	kvalitnejšie a bezpečnejšie podmienky pre šport	2015-2022	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
III. Environmentálna politika						3 550 000 €	3 500 000 €	3 500 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	50 000 €
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	3.1.1 Vybudovanie kanalizácie	2223 - Miestne kanalizácie	nápojenie 700 obyvateľov	2015-2022	2 500 000 €	2 500 000 €	2 500 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
Opatrenie 3.2 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	3.2.1 Regulácia potoka Križovianka	2152 - Priehrady	ochrana pred povodňami	2015-2022	1 000 000 €	1 000 000 €	1 000 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
	3.2.2 Čistenie potoka Križovianka	2152 - Priehrady	ochrana pred povodňami	2015-2022	50 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	50 000 €	
Celkom						5 315 000 €	5 054 000 €	4 134 250 €	919 750 €	11 000 €	200 000 €	0 €	50 000 €

Zdroj: info od obce, vlastné spracovanie

Zdroje a model viacdrojového financovania opatrení a projektov

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít je uvedené pri opatreniach a projektoch potrebných na naplnenie cieľov PRO. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov a konkrétnych projektov ako aj proces verejného obstarávania (VO) na dodávateľov prác, technológií a služieb. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Tab. 43 Model viacdrojového financovania

Viacdrojové financovanie (v EUR)							
Prioritná oblasť	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné a iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
oblasť ekonomická	1 095 000	799 750	264 750	0	19 500	1 084 000	11 000
Opatrenie 1.1 Tvorba podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	10 000	0	0	0	6 000	6 000	4 000
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce	30 000	8 500	1 000	0	13 500	23 000	7 000
Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	355 000	266 250	88 750	0	0	355 000	0
Opatrenie 1.4 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	700 000	525 000	175 000	0	0	700 000	0
oblasť sociálna	670 000	160 000	40 000	0	310 000	470 000	200 000
Opatrenie 2.1 Vytváranie podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV)	510 000	0		0	310 000	310 000	200 000
Opatrenie 2.2 Zlepšenie podmienok na prevádzkovanie ZŠ a MŠ	100 000	75 000	25 000	0	0	100 000	0
Opatrenie 2.3 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry	60 000	45 000	15 000	0	0	60 000	0
oblasť	3 550 000	0	3 325 000	0	175 000	3 500 000	50 000

environmentálna								
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	2 500 000	0	2 375 000	0	125 000	2 500 000	0	
Opatrenie 3.2 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	1 050 000	0	950 000	0	50 000	1 000 000	50 000	
Spolu	5 315 000	919 750	3 629 750	0	504 500	5 054 000	261 000	

Zdroj: info od obce, vlastné spracovanie

Pre programové obdobie 2014 – 2020 je obec Hrabkov zaradená medzi obce do 1000 obyvateľov a je členom ZMOS, RZMO Prešov-Šariš, Občianske združenie Ekosvinka, MAS SKALA, o.z., SEPAD a KOMAD čerpanie finančných prostriedkov bude prioritne prostredníctvom PROGRAMU ROZVOJA VIDIEKA SR 2014 – 2020, opatrenie 7 (Zdroj: PRV SR 2014-2020).

OPATRENIE: M07 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (článok 20)

Právny základ

- článok 20 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka z EPFRV;
- príloha I bod 8.6 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 808/2014.

Názov operácie: Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov

Podopatrenie: **7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie.**

Opis typu operácie

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehĺbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi

vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);

- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Názov operácie: Vytváranie, zlepšovanie alebo rozširovanie miestnych služieb vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Podopatrenie: 7.4. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Opis typu operácie

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.
- investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Názov operácie: Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Podopatrenie: 7.5. – Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie

Opis typu operácie

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod

Záver

Dokument PRO obce Hrabkov na roky 2015 – 2022 je rozvojový dokument obce. Bol vypracovaný ako nosný a kľúčový dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, špecifických cieľov, priorít, opatrení a projektov rozvoja obce až do roku 2022.

Uskutočniteľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je v prípade malých obcí finančná náročnosť jednotlivých priorít a mnohé iné pomery a faktory špecifické pre danú obec. Schválený PRO obce Hrabkov na roky 2015 - 2022 je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať/rušiť priority, opatrenia, projekty. PRO obce Hrabkov schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Hrabkove. Monitorovanie a hodnotenie PRO obce Hrabkov realizuje starosta obce a Obecné zastupiteľstvo.

Program rozvoja obce Hrabkov schválilo Obecné zastupiteľstvo v Hrabkove na svojom riadnom zasadnutí dňa 11.03.2016 uznesením číslo 7/2016.

Schválený PRO Hrabkov na roky 2015 - 2022 je zverejnený na internetovej stránke obce Hrabkov: www.hrabkov.sk

Tab. 44 Schválenie PRO Hrabkov

Schválenie PRO Hrabkov	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> - Názov: Program rozvoja obce Hrabkov na roky 2015 - 2022 - Dokument bude spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z., a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0.
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Forma spracovania: úplné spracovanie „na kľúč“. Spracovateľom je spoločnosť Strategia Regio, s.r.o., sídlo: Lipová 15, 082 21 Veľký Šariš. Spoločnosť nie je platcom DPH - Obdobie spracovania: júl 2015 – október 2015. - Za riadenie procesu zodpovedal starosta obce Hrabkov a dodávateľ. - Verejnosť bola oboznamovaná s priebežnými výstupmi prostredníctvom webovej stránky obce Hrabkov (www.hrabkov.sk) a názory občanov boli zozbierané dotazníkovou metódou. - Náklady na spracovanie: 800,00 Eur
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Verejné pripomienkovanie - Posudzovanie SEA

Schválenie	- Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo v Hrabkove schvaľuje Program rozvoja obce Hrabkov na roky 2015 – 2022“
------------	--

Zoznam príloh

Príloha 1 Zámer spracovania PRO Hrabkov	103
Príloha 2 Harmonogram spracovania PRO Hrabkov	104
Príloha 3 Osnova PRO Hrabkov	105
Príloha 4 Dohoda o partnerstve	107
Príloha 5 Vzor monitorovacej správy.....	108
Príloha 6 Zoznam použitých skratiek.....	109

Príloha 1 Zámer spracovania PRO Hrabkov

Zámer spracovania Programu rozvoja obce	
Názov dokumentu	- Program rozvoja obce Hrabkov na roky 2015 - 2022
Forma spracovania	- s pomocou externých odborníkov - <i>úplné spracovanie „na kľúč“</i> . Spracovateľom je spoločnosť <i>Strategia Regio, s.r.o.</i> , sídlo: <i>Lipová 15, 082 21 Veľký Šariš, IČO: 36796352</i> . Spoločnosť nie je platcom DPH
Riadenie procesu spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - dokument bude spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0. - podklady o obci Hrabkov poskytne starosta obce Hrabkov. - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bude uskutočnená dotazníkovou metódou, komunikáciou so všetkými zložkami občianskeho spektra, návštevou územia obce, brainstormingové stretnutia
Obdobie spracovania	- júl 2015 – október 2015, harmonogram spracovania (Príloha č.2).
Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - financovanie z rozpočtu obce Hrabkov v sume 800,- Eur, t.j. na: <ul style="list-style-type: none"> - náklady na vlastné spracovanie – experti (vyjadrené v osobohodinách): 120 hodín - náklady na získanie informačných podkladov – štatistiky, analýzy, dotazníky. - náklady na publicitu – tlač materiálov, úprava elektronických médií

Príloha 2 Harmonogram spracovania PRO Hrabkov

Harmonogram spracovania PRO Hrabkov

Harmonogram spracovania PRO Hrabkov Rok 2015												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Posudzovanie vplyvov na životné prostredie												
Schválenie obecným zastupiteľstvom												

Príloha 3 Osnova PRO Hrabkov

Osnova Programu rozvoja obce

Úvod

Táto časť zahŕňa:

- obsah dokumentu (podľa jednotlivých kapitol),
- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia.

Časť 1: Analytická časť

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov realizovaných na národnej, príp. regionálnej úrovni k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Časť 2: Strategická časť

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Časť 3: Programová časť

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Časť 4: Realizačná časť

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Časť 5: Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

Obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO.

Príloha 4 Dohoda o partnerstve

Dohoda o partnerstve	
Názov dokumentu	- Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PRO Hrabkov
Obdobie platnosti	- 2015 - 2022
Predmet dohody	- Vytvoriť vhodné podmienky pre skvalitnenie života všetkých obyvateľov obce v súlade s ochranou životného prostredia a so zabezpečením trvalo udržateľného rozvoja.
Účastníci dohody	- Obec Hrabkov a DHZ
Riadenie procesu	- dokument bude spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0. - podklady o obci Hrabkov poskytne starosta obce Hrabkov. - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bude uskutočnená dotazníkovou metódou
Financovanie	- spolupráca pri tvorbe PRO, spolupráca v organizovaní spoločenských aktivít v obci - dobrovoľnícka pomoc pri činnosti na podporu rozvoja obci

Príloha 5 Vzor monitorovacej správy

Monitorovacia správa					
Úroveň prvku stratégie	Opis prvkov stratégie	Plánovaný termín realizácie	Rozpočet mesta ..... <i>od do</i>	Externé zdroje <i>od do</i>	Realizácia aktivít <i>od do</i> a plán na obdobie <i>od do</i>
Cieľ 1					
Opatrenie 1.1					
A. 1.1.1					
A. 1.1.2					

Príloha 6 Zoznam použitých skratiek

a. s. – Akciová spoločnosť

ČOV - Čistiareň odpadových vôd

DD – Domov dôchodcov

DDS – Dom sociálnych služieb

DOS – Dom ošetrovateľskej starostlivosti

EAO – Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

EÚ – Európska únia

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy

FO – Fyzická osoba

ha - Hektár

HDP – Hrubý domáci produkt

CHA – Chránený areál

CHÚ – Chránené územie

CHVÚ – Chránené vtáčie územie

IBV - Individuálna bytová výstavba

IKT – Informačné a komunikačné technológie

IROP – Integrovaný regionálny operačný program

JRD – Jednotné roľnícke družstvo

KD – Kultúrny dom

km – Kilometer

km² – Kilometer štvorcový

k. ú. – Katastrálne územie

m - meter

m² – meter štvorcový

MDVRR SR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MDŽ – Medzinárodný deň žien

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MR – Miestny rozhlas

MŠ - Materská škola

MŠ SR – Ministerstvo školstva SR

NP – Neľnohospodárska pôda
NPR – Národná prírodná rezervácia
NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
OcÚ – Obecný úrad
OcZ – Obecné zastupiteľstvo
obr. - Obrázok
OP – Operačný program
OPZI – Operačný program Základná infraštruktúra
o.z. – občianske združenie
OŠK – obecný športový klub
PD - Poľnohospodárske družstvo
PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PO – Právnická osoba
PP – Poľnohospodárska pôda
PPA – Poľnohospodárska platobná agentúra
PR – Prírodná rezervácia
PRO - Program rozvoja obce
PSČ – poštové smerové číslo
PSK – Prešovský samosprávny kraj
PRV SR – Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky
ROEP – Register obnovenej evidencie pozemkov
SAD – Slovenská autobusová doprava
SKUEV – Územia európskeho významu
SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SPP, a. s. - Slovenský plynárenský podnik
s. r. o. – Spoločnosť s ručeným obmedzením
SR – Slovenská republika
ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania
ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
tab. – Tabuľka
TJ – Telovýchovná jednota
TKO - Tuhý komunálny odpad

TVS – Televízny signál

USA – Spojené štáty americké

ÚPN – Územný plán

VO – verejné obstarávanie

VSD, a.s. – Východoslovenská distribučná, a.s.

VSE, a. s. – Východoslovenské elektrárne

VÚC - Vyšší územný celok

VVS, a. s. – Východoslovenská vodárenská spoločnosť

VZN – Všeobecne záväzné nariadenie

RZMO – regionálne združenie miest a obcí

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska

ZŠ - Základná škola

Z. z. – Zbierka zákonov

ŽP – Životné prostredie